

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

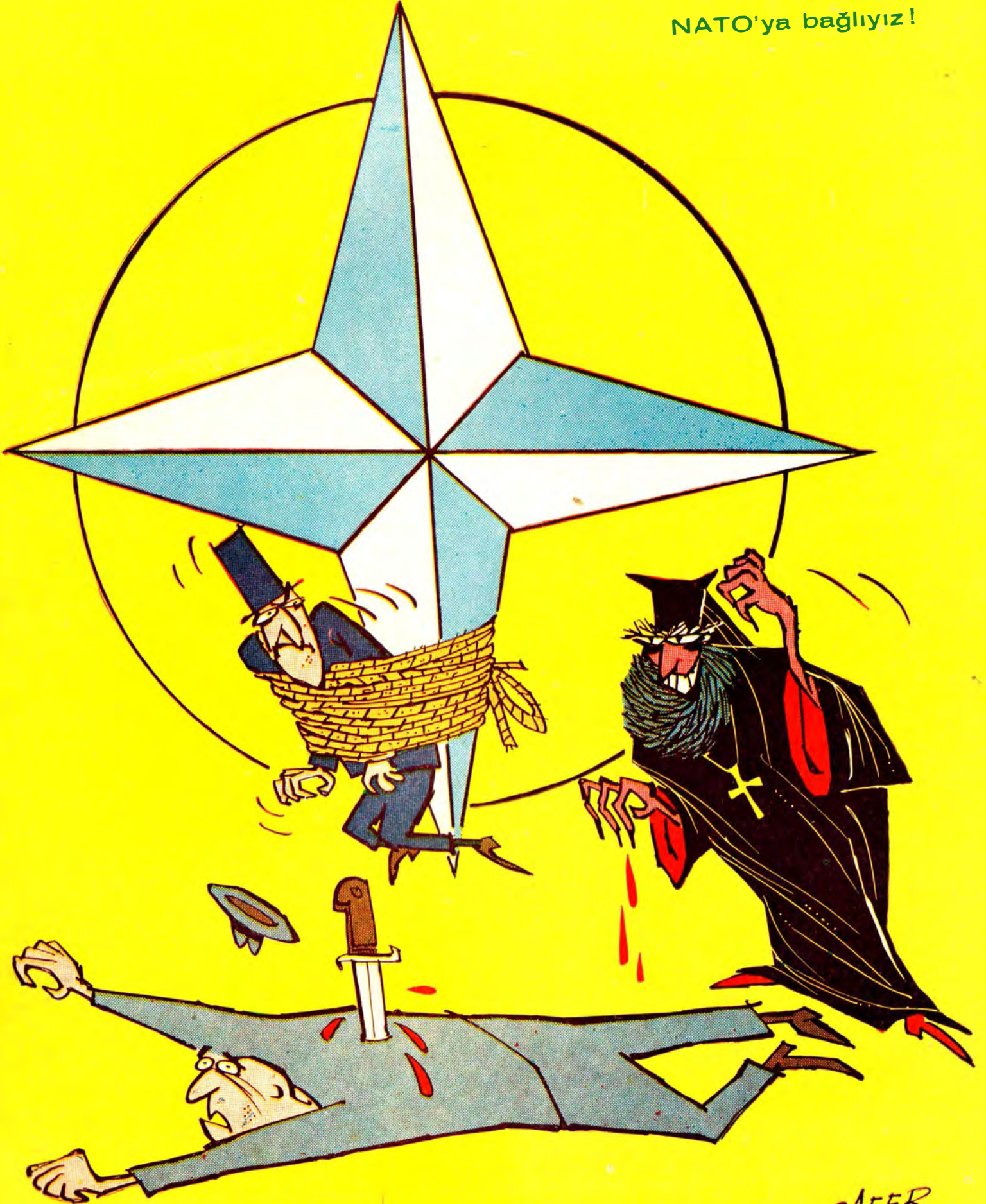
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Aklaba

NATO'ya bağılıız!

CAFER
ZORLU

MİLLİ SANAYİN DESTEKLENMESİ

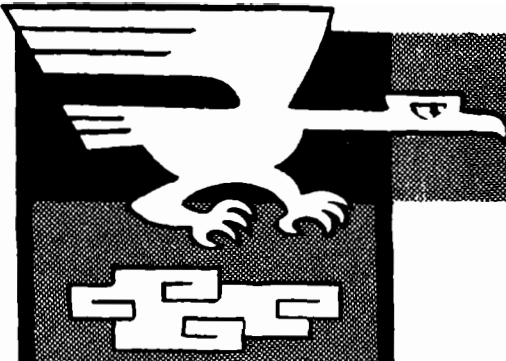
Bellibaşı sanai teşebbüslerin hemen hepsine kredi vererek destek olan Türkiye İŞ Bankası, ayrıca, memleketimizin kalkınmasına yararlı mühim yatırımlar da yapmıştır. İŞ Bankasının tamamına veya sermayesinin bir kısmına sahip olduğu müesseselerden bazıları:

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası, Çayırova Cam Fabrikası, İpekiş Mensucat Fabrikası, Uludağ Sanatoryumu, Kirazlıyayla Dinlenme Evi, Vita ve Sana Yağları Fabrikası, Türkiye Çimento Sanayii, Rabak Elektrolitik Bakır Mamulleri, Türkiye Petrolleri, Türkiye Şeker Fabrikaları, General Elektrik Ampul Fabrikası, Türk Pirelli Lâstikleri, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları, Anadolu ve Ankara Sigorta Şirketleri, Milli Reasürans, Destek Reasürans, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Sınai Yatırım ve Kredi Bankası, Amerikan - Türk Dış Ticaret Bankası...

TÜRKİYE İŞ BANKASI

*paranızın...
istikbalinizin
emniyetidir*

Akbaba

Seçimlerin Anlattığı!

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli,
Orhan Kemal, Rifat
İlgaz, Naci Sadullah,
İlhan Selçuk, Selâmi
Yurdatap, Nimet Arzık,
Necdet Rüştü, Salâhat-
tin Kutlu, Zeyyat Selim-
oğlu, Cenap Güven, Bur-
han Esen, Kenan Akın-
cı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat
Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Va - Nû, Semirâmis Ay-
dınlık, Ergin Ortaç,
Güliden Ortaç.

KARİKATUR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan
Selçuk, Cafer Zorlu,
Menmet Polat, Semih
Balcioglu, Mim Uyk-
suz, Zeki Beyner, Bü-
lent Şeren, Burhan So-
lukçu, Şadi Dinççag,
Mistik.

©

Yazı işlerini fiilen
idare eden :
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı
yer :

Akbaba Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı
50, Altı aylığı 25 lira.
Yabancı memleketlere
yıllığı 100, altı aylığı 50
lira. Uçakla gönderil-
mesi istenen aboneler-
den uçak masrafı ayrı-
ca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

IDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer
caddesi, No. 8-10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

ILAN FIATI :
Kapak içi, santimi 20 li-
ra, iç sayfalar 30 liradır.
18 Haziran 1964
Cilt : 6 — Sayı : 25

YIL : 42

©

Bu gazete Basın ahlak
yusuna uymayı taah-
hüt etmiştir.

S EÇİMLERİN anlattığı tek
şey var: Bu, ne C.H.P. nin
gerilediği, ne A.P. nin iler-
lediği. Bu, seçmenlerin, iki
partiden de yüz çevirdiğidir.

Sandık başına gidenlerin yüz-
de elliden de düşük oluşunu baş-
ka türlü mánalandıramayız.

Seçmen vatandaş, şakacı ço-
banın: «Sürüye kurt üstü» çığ-
lığına kanan köylü saflığıyla,
onbeş yıl, radyo nutuklarına,
meydan nutuklarına kandıktan
sonra uyandı.

1950 nin: «Üç ayda vatanı gül-
lük, gülistanlık yapacağız» övün-
tüsüne ağızlarının suları akan-
lar, şimdi «ceplerinizi parayla
dolduracağız» diye karşılıksız
çek dağıtan politikacıları nere-
deyse polise teslim edecekler!

Osmanlı İmparatorluğunu, İt-
tihatçı - İtilâfçı çatışması pa-
rampaşa etmiştir. Tevfik Fik-
ret'in, içini kurt kemirmiş bü-
yük cınarıydı o vatan. Bir düş-
man saldırısı karşısında, altı yüz
yıllık koca gövde, dış kabukları
çatlıyarak, yıkıldı, gitti...

Bugün, kaybedecek hangi Se-

lânîğimiz, hangi Manastırımız,
hangi İşkodramız, hangi Yanya-
mız, hangi Kosovamız var?..

Şehadet parmağını ana vatana
uzatmış Kıbrıs karşısında eli
bağlı kaldıksa, suçu, Amerika
Cumhurbaşkanı Jhonson'da de-
ğil, iktidar koltuğunu vatan sa-
nan insafsız partizanlarda ara-
yınız.

Türk milletinin sağ duyusu,
elbet «Eshab-ı kehf» uykusuna
dalmamıştı. Elbet uyanacaktı ve
elbet gözü dönmüş politikacıla-
ra derslerini verecekti.

Seçmen vatandaşların yüzde
elliden çok sandık başlarından
uzak kalışı, milli şuurun nasıl
silkinerek kendine geldiğini gös-
teren mutlu bir olaydır.

Bunun bir başka yönü daha
var: Vatandaş gözünün, yayınlı-
nan listeleri tutmayışı!

Aday seçme yetkisinin yalnız
parti teşkilâtına verilmesi, değer
ölçüsünü gitgide düşürmeğe baş-
lamıştır. Politika çirkefinden
haklı bir tiksinişle geri kaçan
aydınlar topluluğu, yalnız aday
listelerini değil, sandık başlarını

da partizan kalabalığına bıraktı.
Pazar gününden beri kendi çev-
remde «oy verdiniz mi?» diye
kime sordumsa, buruk bir yüzle
başlarını diktiler.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin
İstanbul gibi bir aydınlar dün-
yasında seçimi altıya karşı dört-
le kaybedişi, yalnız, ama yalnız,
sandık başına gitse ancak ken-
disine rey verecek aydınların,
seçimi boykot edişlerindendir.
C.H.P. nin vatandaş oyuna sun-
duğu listeye bakınca, bu ağır
cezaı haksız bulmayız!

Yoksa, Gazi Osman Paşa'nın,
Zeytinburnu'nun, kütük vatan-
daşı Beyoğlu'nun sayı baskısıyla
sandıkları şişiren Adalet Par-
tisi: «İşte Üniversiteler şehri,
aydınlar dünyası İstanbul da be-
nim yanımda» diye kasılamaz...

Türkiye'nin duyan kalbi, düşü-
nen kafası, partilerin hırslı gidi-
şine karşı, gizli bir cephe birliği
ile direnmıştır.

Bu başarısız imtihanın partile-
re son ders olmasını - aşırı bir
iyimserlikle - yine umalım.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Amerika Cumhurbaşkanı Jhonson, İnönü'yü Washington'a dâvet etti. — Gazeteler —

Nazikâne bir dâvet!

AİLE MEZARLIĞI

AZİZ NESİN

JLİK bir bahar havası... Yeşilköy tren istasyonunda yolcular tren bekliyor. Bekleme salonu dolu. Dışardaki banklar da dolmuş. Volta atarak gezinenler de var.

Bekleme salonunda, kundaklı çocuğu kucagında, bir kadın ayakta, karşısında oturmuş olan yaşlı bir hanımla konuşuyor.

Çocuklu kadın, tombulluktan yaşından çok gösteriyor, ama otuzunu aşkın değil. Gür siyah saçlarını, berbere kıvrıcık dalgali yaptırmış. Deyirmi ablak yüzü, duru beyaz tenli. Tozpenbe yanakları löp löp... Sırtında yanardöner kumaşlardan bir yeldirme. Bir eliyle kucagındaki çocuğa sarılmış, öbür elinde bavul büyüklüğünde bir çanta. Göğdesinin ağırlık noktası yere yakın. Bacakları sürahi biçimi, üstelik topuksuz yalınkat bir ayakkabı giydiğinden kısa boyu, daha da kısa görünüyor.

Karşısında oturan yaşlı kadına soruyor:

— Affedersiniz, sormak ayıp olmasın ama, nereye gidiyorsunuz teyze?

— İstanbul'a... Damadım Can-kurtaran'da oturuyor da, onlara gidiyorum.

— Çok güzel. Ben de İstanbul'a... Bizim aile mezarlığımız var da... Aile mezarlığımıza gidiyorum. Eskiden arabamız da vardı. Apartmana taşınınca, arabayı koyacak yer bulamadık. Apartımanda oturanlara araba zor oluyor. Beyim sattı arabayı... Tren istasyonlarında beklemek çok güç. Ben alışmamışım da... Arabamız olsaydı şimdi, fırt diye giderdim aile mezarlığına...

— Nerde aile mezarlığınız?

— Bizim mi? Şeyde... Neydi orası? Hay Allah... Her zaman söylerim de bak şimdi aklıma gelmedi... Tersliğe bak... Dili-min ucunda ayol... Hah, hatırladım; Asri Mezarlık'ta... (Başkaları duyuyor mu diye başını çevirip yöresine bakındı.) Eskiden aile mezarlığımız Mevlâne-kapı'daydı. Sonra bizimki, beğenmedi orasını, mezarlar eskimiş diye, aile mezarlığımızı Asri Mezarlık'a taşıttı.

— Nerdeymiş Asri Mezarlık?..

— Bilmiyor musunuz sahi?

Şişli'de... Kibar yerdir. Bizim aile mezarlığımız orda işte... Sizin de var mı aile mezarlığınız?

— Var tabii... Olmaz mı hiç?

— Bazılarının olmuyor da... (Duyulsun diye sesini daha yükseltti) İnsanın ailesi olunca bir de aile mezarlığı olmalı tabii... Biliyor musunuz, aile mezarlığı çok kolaylık. İnsan kimini ararsa buluyor orda. Aile mezarlığımız olduğundan beri çok rahatladık doğrusu...

— Ne gibi?

— Öyle ya, insan bir ziyarete gidişte, hepsini bir çırpıda çıkarmış oluyor. Git oraya, git oraya... Ne de olsa zaman alıyor... Aile Mezarlığı başka... Hepsini bir arada... Allah olmyanlara da nasip etsin...

— Kimleriniz var orda?

— Aile mezarlığımızda mı?

Hepsi orda bizimkinin... Amcaları, kayınpederim, görümceleirim... Sonra bizimkinin eski hanımı. Ben ikinci karışıyım... İki ölmüş de efendim...

— Çok güzel...

— Ben kayınpederimi hiç görmedim... Aile mezarlığımızda ziyaretine gidiyorum...

Yaşlı kadın,

— Galiba gişe açıldı, ben biletimi alayım... diye kalktı.

Aile mezarlıklı kadın, çok süslü bir kadına sokuldu,

— Dünyada ne acaip insanlar var, değil mi efendim... dedi.

Çok süslü kadın cevap vermezince o devam etti:

— Meselâ, demin konuştuğum ihtiyar kadın... Durup dururken, bizim de aile mezarlığımız var, diye övünmenin ne lüzumu var... Belli ki yok işte. Herkesin aile mezarlığı olacak diye kanun yok ya... Ne diye yalan söylersin sanki, bilmem ki... Bir insanın aile mezarlığı olmaması ayıp mı? Herkesin hali vakti yerinde olmaz... Değil mi efendim? Fakirlik ayıp değil... Allah herkese aile mezarlığı versin... Gördünüz işte, hiç o kadında aile mezarlığı olan bir insan hali var mı? Aile mezarlığı olan bir kere kıyafetinden belli olur... Sorması ayıp olmasın ama, sizin aile mezarlığınız nerde hanımefendi?

— Samsun'da...

— Aaaaa... Çok uzak yerdeymiş. Bizimki Şişli'de, Asri Mezarlık var ya, işte orda... Asri Mezarlık'ı gördünüz mü hiç? Yeri pek güzel... Evet, doğrusu pahalı ama, helâl olsun, gayetle havadar ve manzaralı. Sonra tramvay durağına da çok yakın... Bakımlı da üstelik. Tabii herkes ordan aile mezarlığı almıyor. Çok pahalı... Aman böyle olduğu daha iyi. Herkes kendi yorganına göre ayağını uzatmalı... Herkesin yeri ayrı, değil mi efendim? Sizininki nerde demiş-tiniz?

— Samsun'da...

— Oralarda aile mezarlığı ucuzdur herhalde...

Çok süslü kadın dudak kıvrarak gültümsedi, cevap vermeden kalktı, gitti.

Aile mezarlıklı kadın sağına soluna bakındı. Konuşmak için kimseyi gözüne kestiremeyince salonun öbür başına gitti, orda siskacık, kısacık, esmer bir kadına sokuldu,

— Hıh, dedi, Samsun'da güya aile mezarlığı varmış...

Anlamayan sıska esmer kadın,

— Efendim? diye sordu.

— Samsun'da aile mezarlığımız var diyor da...

— Kim?

— Az önce şurda bir kadınla konuşuyordum da... Hiç Samsun gibi bir yerde aile mezarlığı olur muymuş? Akli sıra insan kandırarak... Ayol, anlamaz mıyım ben? İstanbul'da, hadi Ankara'da filân dese, eh inanırım. İnsan yalan söylemeli ama yakışınca söylemeli... Bizim aile mezarlığımız nerde biliyor musunuz; Asri Mezarlık'ta.

— Çok güzel...

— Hem güzel, hem de havadar gayetle...

— Topkapı Mezarlığında da güzel aile mezarlıkları var.

— Sizin aile mezarlığınız orda mı?

— Yoo... Bizim aile mezarlığımız filân yok... Başkalarınınkini gördüm de orda... Çok güzel...

— İyi ki söylediniz; neresiydi?

— Topkapı...

— Bizim beye söylüyeyim de bir aile mezarlığı da ordan al-sın, mademki güzel... Bizim aile mezarlığımız eskiden Mevlâne-kapı'daydı, eski diye, bizimki orasını beğenmedi, aile mezarlığımızı Asri mezarlığa taşıttı. Demek sizin aile mezarlığınız yok...

— Yok...

— Vah vah... Üzülmeyin, sizin de olur inşallah... Bizim eskiden beri vardır aile mezarlığımız. Hattâ ben daha evlenmeden, kayınvalem benim için tahkikat yaptırırken «Aile mezarlığı olmayan bir aileden ben gelin alamam!» demiş. Sonra soruşturup, bizim de aile mezarlığımız olduğunu öğrenince pek sevinmiş. Aman şu insanlar ne kötü... Bizi çekemeyenlerden birisi kayınvaldeme «Orası onların aile mezarlığı değil, başkasınınkini gösteriyorlar size kendi aile mezarlıkları diye» müzevirlemiş... Valahi de billâhi de kendi aile mezarlığımızdı... Ama sonradan anlaşıldı; kendi kızlarını vermek istiyorlarmış da... Çok kötü oluyor şu insnalar...

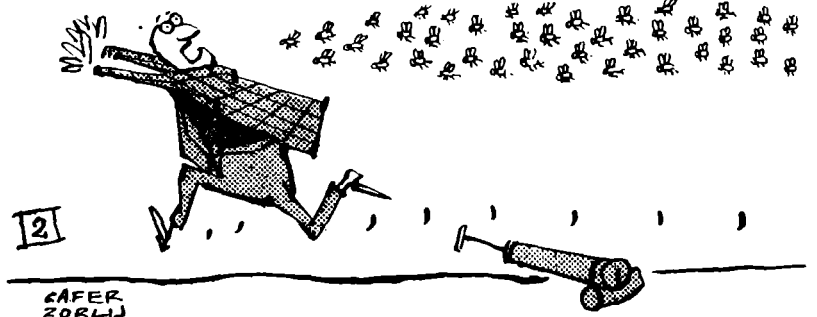
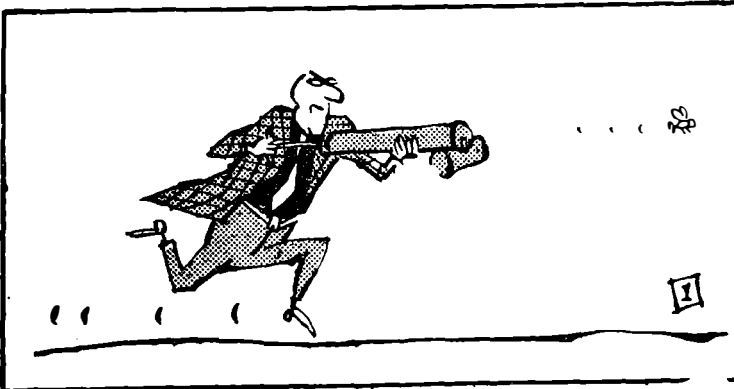
Sıska esmer kadın bir çocuğun arkasından,

— Çıkma dışarı, şimdi tren gelir... diye bağırarak koştu.

Aile mezarlıklı kadın salonun içine bir daha bakındı. Konuşmak için gözüne kimseyi kestiremeyince dışarı çıktı. Banklarda oturanları gözden geçirdi. Orta yaşlı bir hanıma sokuldu.

— Affedersiniz, siz nereye gidiyorsunuz?

— İstanbul'a...

Sinek mücadelesi!

— Hangi partidensin hemşerim?.. Dana mı, Öküz mü?..

— Ben de... Alle mezarlığımız var da, oraya gidiyorum. Sizin de var mı alle mezarlığımız?

— Evet.

— Sorması ayıp olmasın, nerde acaba?

— Bebek'te.

— Güzel yerdeymiş... Ben Boğazlıcı çok severim. Şu kadın var ya... (Az önce konuştuğu sülüs kadını gösterdi) Güya Samsun'da onların da aile mezarlığı varmış...

Öbürü cevap vermeyince,

— Sıcaklar birden bastırdı efendim, değil mi? dedi.

— Evet...

— Sıcak havalarda buzdolabı çok işe yarıyor doğrusu... Buzdolabınız var tabii?

— Evet...

— Kaç ayak?

— Bilmem, hiç bakmadım ayaklarına. Herhalde dört ayaklı olacak, sapaşla duruyor çünkü...

— Bizimki sekiz ayak... Eski mişti de yenisini aldık. Eskidi mi, iyi olmuyor.

— Tabii...

— Çamaşır makinesini de yeniledik. Şimdi eski elektrik süpürgesini de vereceğiz birisine de yenisini alacağız. Ben satalım diyorum, sağolsun bizimkinin eli çok açıktır, ille bir fakire verelim diyor. Arabamız da vardı. Apartmana taşınınca koyacak yer bulamadık. Bizimki yenisini alacak inşallah... Demek sizin alle mezarlığınız Bebek'te.

Evet...

— Kimleriniz var aile mezarlığınızda?

— Bizim aile mezarlığımız çok eskidir...

— Yaa, eski demek... Neden yenisini yaptırmıyorsunuz? Asri Mezarlık'ta yenisini yaptırdık... Bizimki sağolsun, Mevlânakapı-

Partilerarası münazara

Hani okullar arası münazaralar yapılıyor ya... Yeni seçimler ortaya bir de siyasî münazara çıkardı. Kemal Satır:

— Hodri meydan, diyor Pala Paşaya, vatandaşlar huzurunda tartışalım.

Gerçi gümrük tarifeleri yükseldi ama, henüz lâfa gümrük alınmadığı için çene çalmak kolay: Münazaraya «Dana» ile başlayıp «Öküz»le bitirecek olduktan sonra...

Ancak Pala Paşa'nın ünlü muhafızı Şinasi Osma bu karşılaşmaya razı değil:

— Olmaz diyor... Kemal Satır, bizim Gümüş Pala'mıza hafif gelir... İsmet Paşa çıksın karşısına!

Demek bundan sonra siyasî tartışmaları da boksör karşılaşması gibi, pehlivan karşılaşması gibi, politikacılarımızı baskülle vurup ağırlığına göre karşılaştıracakız.

Bu olay bir yana dursun da size bir koşu hikâyesi anlatayım:

Abdülhamit devrinde İstanbul'a bir Fransız atleti gelir, Türklerle yarışmak için. Ama elli altmış yıl önce İstanbul'da ne spor var ne sporcu... Ne yapalım? Ne yapalım? diye düşünenler, nihayet hatırlarına «köşklü» gelir...

Bugünkü kuşak köşklüydü tanımaz. Kısaca onu da anlatayım:

Köşklü, kırmızı fesli, kırmızı ceketli, siyah pantolonlu, elinde kargı, bir adamdır. Vazifesi, İstanbul halkına yangını duyurmak.

Beyazıt kulesindeki nöbetçi, elinde dürbün, şehri gözlerken, bir duman, bir alev gördü mü, yerini tâyin eder, köşklüye haber verirdi, meselâ: «Arnavutköyün-

de, Kasımpaşa'da, Kavaklar'da yangın vardı» diye...

Köşklü Beyazıt'tan yola çıkar, Sultanahmet, Eminönü, Karaköy, Beşiktaş, Ortaköy, çalata-ban, Boğazın öbür ucuna kadar koşar ve her semtin meydanında narayı atardı:

— Bekçilili...

Ve yangın neredeyse haber verirdi mahalle bekçisine...

İşte, Fransız atletinin karşısına bu köşklüyü getirmişler ve iki rakip, önce kısa mesafe, sürat koşusuna çıkmış...

Evel Allah geçmiş bizim köşklü Fransızı...

Misafir koşucu, soluğundan emün:

— Bir de uzun mesafe koşalım, demiş.

Köşklü, anlattığım gibi, Beyazıt kulesinden yangın işaretini alınca Kavaklar'a kadar koşan adam, Fransız'ın teklifini duyunca atmış kahkahayı:

— Hah, demiş şimdi anasını ağılattım!

Meşhur boksör muhafız Şinasi Osma da:

— Satır hafif gelir Paşamıza buyurmuş, İnönü çıksın karşısına...

Bu isteğe de muhakkak C.H.P. liler bir köşklü kahkahası patlatmışlardır:

— Hah, şimdi ağılattık Pala Paşa hazretlerinin muhterem validelerini!..

ÇİMDİK

dakini eski diye beğenmedi. Kayınvaldemin yerini de hazırlattık, hem de etrafı zincirli, üstünde de mermer kapak var. Paradan hiç sakınmadık. Ne olur, ne olmaz... İnsan hali, hazır olsun da şimdiden... Hiç belli olmaz. Ölümlü dünya, değil mi efendim...

— Allah gecinden versin...

— Kayınvaldem, bir de incir ağacı dikersiniz diyor... Kendi elimle dıkeceğim inşallah... Pek severim kayınvaldemi, Allah nazardan saklasın... Sizin aile mezarlığınızın yeri güzel mi bari?

Elektrikli tren geldi. Bekleyenler koştu. Aile mezarlıklı kadın demin konuştuğu hanımın bindiği kompartimana binmedi, başkasına bindi. Boş bulduğu yere oturdu. Sağında bir erkek, solunda da bir çocuk vardı. Orasını beğenmedi. Başka bir yere geçti. Yanındaki kadına,

— Siz de İstanbul'a mı efendim? dedi.

— Evet...

— Ben de... Alle mezarlığımız var da oraya gidiyorum... Sizin de var tabii aile mezarlığınız.

— Hayır...

— Yaaa... Peki, aileniz ne yapıyor öyleyse?

— Ne gibi?

— Allah gecinden versin, ölenleriniz olursa...

— Yok aile mezarlığımız...

— Aile mezarlığı rahatlık kardeş... Hepsi bir arada, gözönünde oluyor... Bizim aile mezarlığımız Asri Mezarlık'ta... Hiç gitiniz mi? Aman gidin de görün, pek güzel yer... Şişli, ne de olsa kibar muhit...

Tren Sirkeci'ye geldi. Aile mezarlıklı kadın indi trenden. Çocuğu kucığında «İş ve İşçi Bulma Kurumu»na gitti.

Aziz NESİN

PAZARTESİ :

Seks partisi yapan sekiz genç yakalanmış. Yeni Sabahta çıkan haberi birlikte okuyalım:

«Ankara - Dere içinde içkili âlem yapan 13-14 yaşlarında dört çift dün sarhoş vaziyette yakalanmışlardır. Gazi Osman Paşa Mahallesi Kuleli sokağı civarında bulunan bir kuru dere yatağında dün öğleden sonra buluşan Z.S., S.S., T.K. ve B.G. adındaki kızlarla N.E., D.D., M.Y. ve E.B. adındaki öğrenciler içki içmeğe başlamışlardır.»

Peki ne olmuş sonra? Küçük yaramazların macerası karakolda son bulmuş. Bahar gelince zaten toplu bir çalgınlıktır başlıyor. Güngörmüş Akbaba, gazetedede habere bir göz atınca:

— Ayol, nedir bu alfabe okutur gibi harf bolluğu? diye söylendi. Sosyete rezaletlerinde bir, Milletlerarası kurumlarda iki, küçüklerin rezaletlerinde üç...

NATO, CENTO, FAO, OECD, ONU gibi kısaltmaların ne olduğunu sökmeye yeni yeni başlamışken bir de üstüne bunlar çıktı Meselâ:

— Sosyeteden M.A. adında bir tüccar, gene sosyeteden Şişli Kim Novak'ı diye anılan S.D. ile sevişirken, S.D.'nin zengin bir fabrikatör olan kocası K.D. tarafından yakalanmışlardır.

— M.A. kim?
— Mehmet Atak, veya Mahmut Aral, veya Münci Avcı, veya...

— S.D. kim?
— Bilmem?
Suna Doğan... Hayır Serpil Düzova da olabilir, Sezen Dağı da olabilir, Sabahat Dalgı da olabilir...

Vallahi bizim aklımız bu işlere ermiyor. Kimbilir, belki de FAO'nun veya CENTO'nun ne olduğuna akıl erdiremeyenler bunları biliyorlardır.

SALI :

Bir Alman firması İstanbul'a Havai Metro kurmayı teklif etmiş. Havai Metro hem daha ucuz, hem daha çabuk kurulmuş. İşletme masrafları da ucuzmuş.

Biz bu haberi okuyunca çok sevindik; hem de pek çok sevindik. Ama gel gör ki metronun adı insanı derin derin düşündürüyor:

— Havai metro!

Yani öyle bir metro ki havadan gidecek; Uzun beton direklerin üstünde kurulmuş raylarda işliyecek. Gazetelerimiz bunun adını Havai Metro koymuşlar. Biraz daha gayret etseler belki de Semavi metro da diyebilirlerdi.

Peki neden «Hava metrosu» değil... de Havai Metro?

Çünkü her isimiz gibi bu işimiz de havai!

ÇARŞAMBA :

Refik Halit Karay, Tanin gazetesinde hatıralarını anlatmağa başladı. Üstad «Bir Ömür Boyunca» adını koymuş anılarına... Düünden söz açarken:

— «Hiçbirtimiz şimdi böbürlendiğimiz kadar mükemmel değildik, sade bizler mi? Yaşadığımız o devir de, bugün hatıralarımızın mehtabında gördüğümüz kadar mükemmel olmamıştır...» diyor.

Doğrudur. Zaten mükemmel olsa ne olacak, olmasa ne olacak? Atalar:

Geçti bülbül geçti gül
İster ağla, ister gül...

demişler.

— Geçen geçti, gelen günün hayrolsun... demişler.

— Geç geçenden... demişler.

Ama geçemiyor insanlar geçenden... Onun için, hiç olmazsa, geçenin doğrusunu anlatmak, geçmiş olduğu gibi görmek erdemini bulalım. Biz ne yazarlar biliyoruz ki geçmiş devrin övgüsünde kendi gençliklerinin tahassürünü işlerler

Hatıraların mehtabı Ahmet Haşım'ın sihirli ayışığı gibi değdiği eşyayı ve insanı gözlerde büyütür, güzelleştirir. Bir masal havası verir.

Refik Halit Karay bu hayalcilikten vazgeçip, gerçekçiliğe kredi açıyor. Haydi hayırlısı! Ömer Hayyamın dediği gibi:

«Yıllar, günler gibi geçti gider;
Nerde o eski dertler, sevinçler?
Belâya aldırılmaz aklı olan:
Bu da her şey gibi geçer, der.»

PERŞEMBE :

Özel İdare Müdürlüğü Samatya Vergi Dairesi şefliğinde çalış

şan memurlar bakmışlar ki olacak gibi değil, kendilerine bir memur tutmuşlar. Adı Hamdi Bey... Memurlar arasında Hamdi Enişte, veya Enişte bey... Enişte Bey çalışır, vatandaşların işlerini görürmüş. Memurlar da aralarında topladıkları parayı ona verirlermiş. Ve sonra da:

— Enişte bey şu evraka bak!

— Enişte bey (...) işi ne oldu?

— Enişte bey (...) yazıldı mı?

Yani Enişte Hamdi Bey, memurların memuru!

Başlangıçta «memurların memuru» olması tuhaf gibi geliyor. Ama düşündükçe hak veriyor insan... Hani devlet dairelerinde halkın anası ağlıyor ya, memurların da ağlarsa eniştesi ağlasın hesabıdır bu!..

CUMA :

Sanırsınız ki Senato seçiminin mücadelesi ağırbaşlı geçer; Çünkü Senato'nun ağırlığı üyelerin ağırlığı demektir.

Ne boş iyimserlik! İşte gördünüz politikacılarımızın konuşmalarını... Hiç uğramadıkları yerlere seçimden seçime giden

sayın siyasetçilerimiz neler söylediler? Bir tanesi Artvinde:

— Ben Moskoflarla savaşmağa geldim... demiş.

Moskoflar dediği Halk Partililer.

Bu danalı, domuzlu, Moskoflu, küfürlü seçim alışverişi bittikten sonra halk biraz nefes alır. Haydi arkasından bir yeni seçim, ve çirkin politikacı gene karşılarında...

Gülistan'da yazar ki, padişahlardan biri bir ârife sormuş:

— Bizi hatırladığın var mı?

— Evet... demiş Ârif, Cenabı Hakki ne zaman unutursam o zaman seni hatırlarım.

Bizim kodamanların halkı hatırlamaları da galiba buna benziyor, çünkü Tanrıyı unutmadan halkın karşısına çıkıp, böyle konuşmaya imkân yoktur.

CUMARTESİ :

Bu yaz fiyong modası varmış. Bayanlar hangi yaştan ve hangi baştan olurlarsa olsunlar, artık saçlarının arkasına bir fiyong kurdela takacaklar. Paris modacı Chanel'in yazlık hediyesi budur kadınlara ve erkeklerle...

Eskiden fiyong modası saçlarda değil, entarilerin arkasında idi. Hatta tekerlemesi var bu hatıranın:

Tango, tango, arkasında fiyongo...

Şimdi gene geldi o günler... Ama fiyong bayanların kalçalarından saçlarına kadar çıkmış... Olsun! Yeri daha da yükselmiş demek... Güzel başlarda güzel fiyonglar, yaz güneşine açılmış çiçeklere konmuş kelekler gibi kanatlarını gösterecekler; bir kısa süre için...

PAZAR :

Hürriyet gazetesinin arka sayfasında bir manşet:

— Namazında niyazında bir aktör!

Çift sütun üzerine koca bir resim. Bir delikanlı diz çökmüş, ellerini açmış Tanrıya yakarıyor. Sinema perdesinin jönerinden Tamer Yiğit'in Şişli camisinde çekilmiş fotoğrafı... Demiş ki tanınmış jön gazetecilere:

— Ben inanç sahibiyim, mesleğim ayrı itikadım ayrı... Allah korkusu içimde...

Peki ama, bu çiçeği burnunda jön'ün içinde mademki Allah korkusu varmış, neden namazını niyazını gazetelerde sayfa sayfa reklam ettirir. Türkiye'de milyonlarca mümin vardır, hepsi de inanmışların mahviyeti içinde canlar giderler, namazlarını kırlarlar... Meşhur olsunlar veya olmasınlar, insanlar, ibadetleriyle reklam yapma sanatına ne zamandan beri başladılar?

Ve madem ki mesleği ayrı itikadı ayrı imiş bu Tamer Yiğit'in, nasıl oluyor da ikisini karıştırıp Hürriyet gazetesinin sinema sayfasında:

— Ben namaz kılarım... diye karşımıza çıkıyor.

Politikacılarımızdan sonra sinema oyuncularına da mı dini dayanetli reklam ve propaganda vasıtası olarak kullanmağa başladılar?

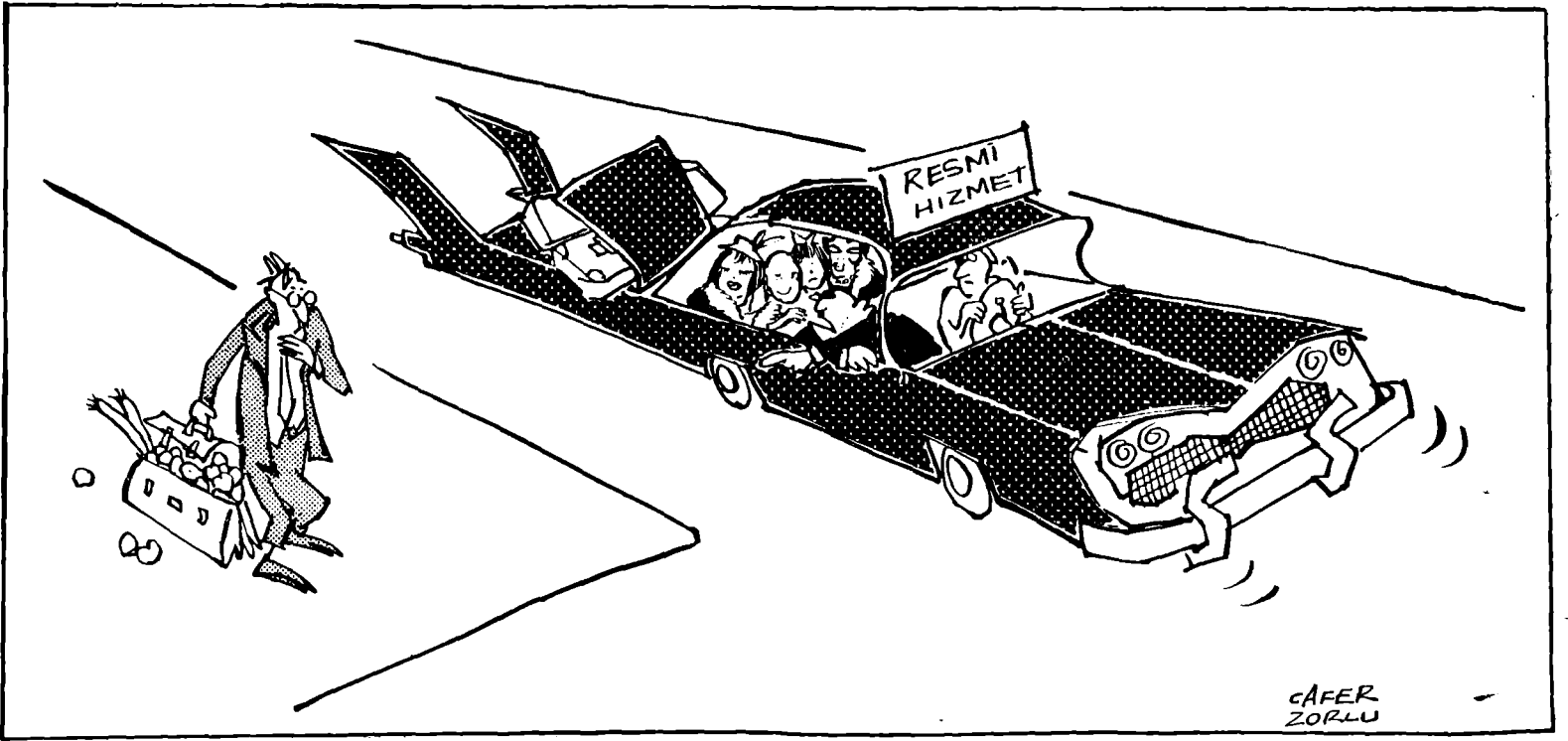
Bir o kalmıştı zaten... Beyaz Perde oyuncularına da Hacca gidip, abdest alıp, tesbih çekip halkın gözüne gırmeğe çalışırlarsa sinemamızın geleceği parlak görünüyor.

Yarabbi, Türkiye'de din kutallığını çıkarlarımıza peşkeş çekmiyeceğimiz zaman gelecek mi?

Türk Kadınlar Birliği'nin bir isteği:

«İyi kocalar omuzlarda taşınsin!»

— Mehmet efendi... Mehmet efendi!.. Resmi evrak çantasıyla patates taşımaya hakkın yok senin!.

Deli Dana haftası:

Radyolardan söylevler dökülüyor, burun, trajik, suçlandırıcı... Oratörlerin tekinin daha «birlik.. dirlik» dediğini duymadı kulağını uzatan... Hep «ben cici.. sen tu kaka» üzerine yol alıyoruz, bir arpa boyu yolda!

Politikacılar, dünyayı Atatürk bulvarında tur ata ata düzeltmeğe başladılar bu sezon. Sezon yaz... Bulvarda, dekolte «tanrıçalar» belirmeğe başladı... E bu Tanrıçaların yardımıyla şüphe-siz ki dünya düzelecek!.. İnandırıyor musunuz?.. N'apsak sizi inandırmak için?

Kimleri görüyoruz bulvarda, kimleri?..

Burhan, Orhan Apaydın kardeşleri... Orhan Apaydın önemli bir ameliyatın sararmışlığı ve «arsılmışlığı» içinde... Burhan Apaydın, her zamanki gibi kolay gülümser ve çekik sesli... Arkadaşlarla kaldırımın ortasında gruplaşıp konuşurken bile, gözleri her tarafta... Dünya nimetlerinden bir kırıntı kaçırmazcasına!

Kimleri kimleri görüyoruz daha?.. Turan Kapanlı... Eski Bakanlardan Kâmuran Evliyaogluyla karşılaş...

Kimleri kimleri kimleri görüyoruz daha?.. Hepsini canım, hepsini! Siz isim söyleyin, ben «he» diyeyim!

Amma haftanın önemli olayı ne onlar, ne söylevler, haftanın önemli olayı iki kelimecik: Deli Dana... kelimecikleri... Hiçbir reklâm bu iki kelimecik kadar ne yüksek politikacıları ortaya koydu, ne danaları... Danalar memnun mu bilmem ki, bu derece şöhretten... Ağzlarını «muuuu» demekten başka çığır için açmazlar ki danalar, memnurlukların seviyeleri bilinir!.. Keşke bizler de sadece «muuu» diyebilsek!.. Yetmez mi?.. «Muuu!»

Gene o eski Çin hikâyesini ha-

Ankara Mektubu

NİMET ARZIK

tırladım: Bir çan yapıcısı var-nuş Çinde... Çanlarını yaparken hep şöhretini düşünürmüş te bi'türlü istediği kadar meşhur olamazmış. Bir gün şöhretini düşünmeden bir çan yapmış, onunla meşhur olmuş istediği kadar, istediğinden fazla...

Kemal Satır da öyle... Upuzun, kavis kavis, bir politik. Karyer bu «deli dana» deyim kadar onun ününe ün katmadı... Tıpkı Çinli çancının son çanı gibi. Ama zannetmem ki bu Satırımızın son «çanı» ola!

Hademesinden ev kadınına kadar bu deli dana deyim, sosyal hayatımızda yer etti...

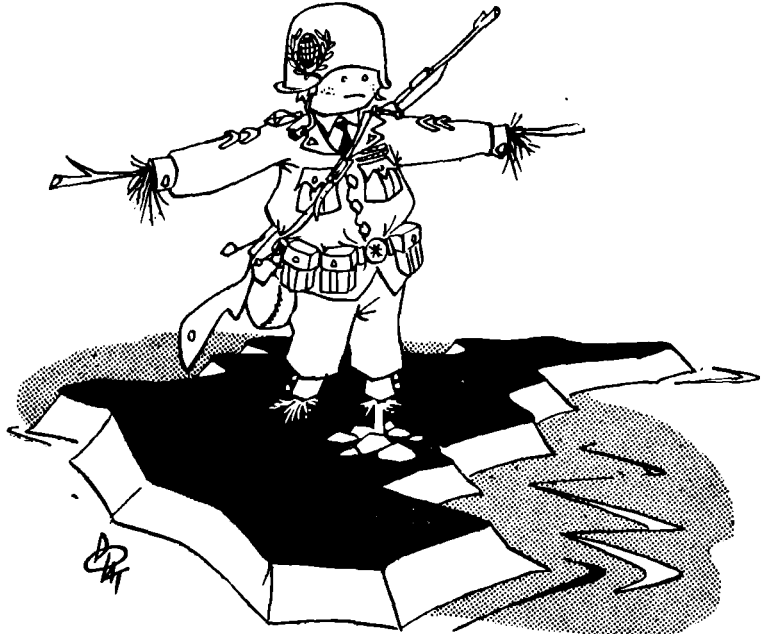
Çocukları artık «deli danalığın lüzumu yok» diye azarlıyoruz.

Mersi Satır abimiz!... Vokabülerimizi genişlettiğin için mersi!.. Acep Dil Kurumundan bir ödül sunarlar mı ki?..

Radyolardan söylevler dökülüyor, burun, trajik, suçlandırıcı...

Kulağını uzatan, hâlâ bir sevgi tonu, hâlâ bir birlik dirlik kelimesi bekliyor... Ne bekliyorsunuz yahu... Deli dana kelimeleri size yetmedi mi?... İçlerinde et te var, bizi doyurmak için, Satır da, bizi ürkütmek için, timarhane de var, bizi zararsız kılmak için!

Kıbrıstaki Barışgücü olaylara seyirci kalıyor.. —Gazeteler—

Yazısız

Fal!

En önemli ziyaret yeri neresi zannedersiniz başkentin?...

— Meclis mi?

Yooo!.. Milletvekillerini bile Meclise uğratmak zor!

— Anıt Kabir mi?

Sessizlikte ve yalnızlıkta Ankara'yı bekliyor!

— Baraj mı?

Ancak pazarları...

— Ya neresi?

Söyleyim: Dikmende ufak bir dükkân. Dükkânın sahibi fala bakıyor.. hatır için! Artık, otomobillerin, kuyruklu-su, boynuzlusu.. kuyruksuzu, boynuzsuzu kapısında... İnankmak güç amma, giden görür...

Yahu her halimiz mi? fala kaldı?.. Bir tek fala kalmıyanı yok mu?.. Eski den fal kadını merakıydı veya kral merakıydı. Şimdi herkes mi kral oldu?..

Herkes... Deli danalar bile!

Buldum!

Almanya'dan gelen mektuplarda Türk işçileri koro halinde:

«Almanya Almanya
«Benden aptal bulaman ya!..»
Valla buldum... Amma diyemem ki kim... kimler!..

Hey gaziler yol göründü!

Sırrı Hocaoglu, CHP milletvekili, sosyalist, fabrikatör... esprili bir hanımla konuşuyor... Hanımın kocası da sosyalist eğilimli... (Eğile eğile hepimiz bir hal olduk ya!)
— «Hamfendi» diye serzenişte bulunuyor. «Kocanız bizi terketti mi ne?.. Artık toplantılarımızda falan pek bulunmuyor.»

Hanım cevap veriyor:

— «Valla Sırrı bey... Sizin gibi varlıklı sosyalistler toplantılara devamla başlayalı, bizim gibi fakir sosyalistlere pıhtı pırtıyı toplamak başka şey kaldı mı?..»

Kalmadı hemşirem kalmadı!

Nimet ARZIK

DİŞARDA yapışık, pıs bir hava vardı. Martılar, gene balkonlara sürülüp geçiyorlardı, her sabahki gibi... Kahvaltıdan çıkanlar, onlara yumurta, peynir gibi şeyler atmıyor, sadece camların arkasından gözetlemekle yetiniyorlardı.

Yeter miydi bu kadar? Bugün nasıl vakit geçirecekler, kimi işletip dalgalarını geçeceklerdi.

Çingene Halil, çalıştırdı kafasını: «Yeni bir hasta gelmiş dört yataklıya!» dedi.

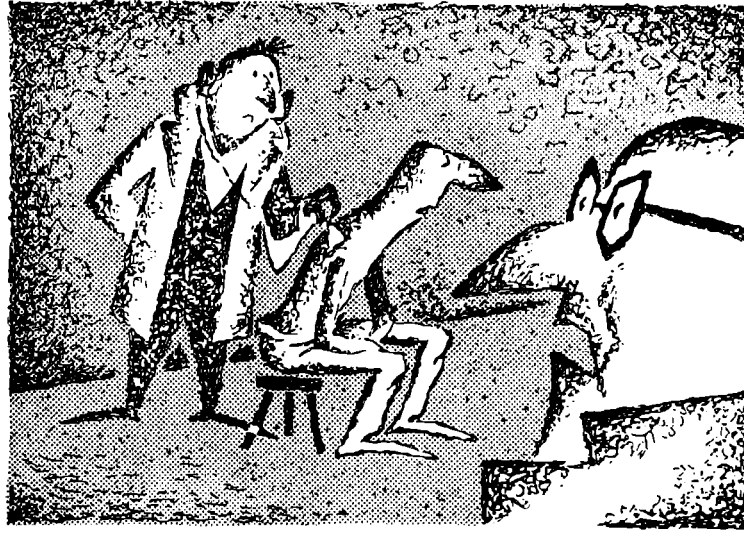
İki gün önceki gazetenin bulmacasını çözen Karaduman: «İş var mı yanı?» diye başını kaldırdı gazeteden.

«Ne gibi iş?»

«Keşanlı mı, Çemişgezekli mi?»

«İstanbuluya benziyor da, İzmirli gibi...»

«Yani işletmeye gelir mi demek istiyorum!»

SAĞDA ZİRVEDE! RIFAT ILGAZ

«Dün akşam yatmış, hiç konuşmuyormuş!»

«Ha, öyle mi? Güzel! Bak ben onu büllüller gibi nasıl konuştururum!»

Fırlattı gazeteyi... Doğru muayene odasına... Halil işi çoktan anlamıştı. Fırladı koridora. İki yataklı, üç yataklı, dört yataklı odaları sıradan dolaşmış, sonra depoya inmişti, yanı koğuşa:

«Ulan ne yatıyorsunuz be!» diye bağırıştı, «Karaduman viziteye çıkıyor!»

Göğüs hastalıkları hastanesinin en başta gelen eğlencesiydi bu. Karadumanın doktor gömleğini giyip, kulaklıkları takıp viziteye çıkması, bütün hastaları yatırırdı yerlere.

Hastanede gezegen, yatacak, ne kadar canlı cansız hasta varsa, öksüre tıksıra kalkmış, yeni hastanın yattığı dört yataklının balkon kapısının iki yanında birikmişlerdi. İçerden görünmemesi için omuz omuza, kafa kafaya verip binmişlerdi üstüste... Karaduman, muayene odasına girmiş, beyaz gömleği geçirmişti arkasına. Dinleme cihazının lastik boruları sarıyordu boyundan. Önemli günlerde asistanı olarak Mercimek Fahri'yi de takardı peşine.

Dört yataklının kapısını asistana açtırmak âdetiydi. Müttehassısların kapı tokmaklarına ellerini değdirmemesi gerekirdi!

Karaduman, açılan kapıda dikil-

di. Otoritesini gösterip yeni hastayı ezme için başladı asistanını terslemeğe:

«Nerde bu kadın?» diye gürledi, «Benim servise indiğimin farkında değil mi?»

Mercimek Fahri, «Efendim!» diye boyun kırdı, «Buralarda dolaşıyordu az önce!»

«Dolaşıyor demek, kendi havasında! Biz bu servisin müttehassısı mıyız, asistanı mıyız belli değil! Bütün suç sizde Fahri bey! Sıkıştırıyorsunuz bu kadını!»

Fahri bıyık altından gülerken: «Emredersiniz efendim!» dedi, «Bundan sonra sıkıştırırım, adama-kılı!»

Daldı odaya Karaduman: «Nasıl!» diye sordu ilk hastaya. Birinci yatakta anasının gözü bir hasta yatıyordu, Montör Ziya...

«Sağolun doktor bey!» dedi, «Sanyizde çok iyiyim! Yalnız...»

«Söyle!»

«Yalnız... Gece hapi rica edecektim. Çeşitli münasebetsiz rüyalar görüyorum. Üstelik de...»

«Kes!» dedi, «Anladık... Yazın Fahri bey! Birinci yatak... Alın numarasını... Sen nasılsın?»

«Teşekkür ederim!»

«Var mı bir şikâyetin?»

Bu da icra memuru emeklisiydi. Perhizliydi iki aydır.

«Şikâyetim olmaz olur mu doktor bey, pırasa yemekten içim dışım Elbistana döndü!»

«Peki! Yazın Fahri bey, bundan sonra ıspanak yiyecek, baklalar çikana kadar!»

«Sağolun, beyefendi!»

«Sen nasılsın?»

Herkesten daha diri olduğu halde, yastıktan başını bile kaldırmıyordu Hüseyin!

«Sana söylüyorum!» dedi, «Bir doğrulsana! Neydi adın senin?»

«Hüseyin!»

«Ne iş tutardın dışarda!»

«Seyyar!»

«Söyle, ne zorun var?»

«Beni burdan alın doktor bey!»

«Neden, memnundun bugüne kadar yerinden!»

«Bakın uyku nasıl gözlerimden akıyor!.. Bütün gece gözümü kırpmadım!»

«Hiç mi uyuyamadın?»

«Akşamdan biraz uyuyacak oldum. Sen misin uyuyan!»

«Ne oldu da uyandın?»

«Bu yeni gelen arkadaş yok mu...»

«Eeee?»

«Bütün gece horlad!»

«Sakin sen horlamış olmasın!»

Çünkü bütün bu pavyon bilirdi seyyar Hüseyin'in domuz boğazları gibi horladığını

Karaduman, Mercimek Fahri'ye döndü:

«Yaz!» dedi, «Nembütal! Sakın altı taneden fazla alma, yarın adın gazetelere geçer. Marilyn Monroe gibi!»

Sıra yeni hastaya gelmişti:

«Yeni geldin demek!»

Şöyle yarı buçuk bir kırırdadı yerinden:

«Evet!» dedi, «Yeni geldim!»

«Ne zorun var!»

«Hiçbir zorun yok!»

«Burası otel değil ki, hastane!»

«Doktor yat dedi, yatıyoruz işte!»

«Adın, soyadın?»

«Şevket Tekeci!»

«Tekeci mi, Tekkeci mi?»

«Babam keçi çobanı olduğuna göre...»

«Anlaşıldı! Bak Şevket Tekeci... Bu arkadaş sen uyutmamışsın bütün gece! Horlamışsın!»

«Yanlış var arkadaşın! Önce o beni uyutmad!»

«Yanlış önce o mu horladı demek istiyorsun!»

«Evet. O horladı, hem de nasıl horlama!»

«Baktım, okkanın altına gidiyoruz. Öyle horlanmaz böyle horlanır dedim!»

«Yaaa! Sonra?»

«Sonrası... O uzandı, nöbete geçti... Ben uyudum bu sefer!»

«Sen eski hastalara benziyorsun. Çok yatmışlığın var galiba?»

«Çok yatmışlığın olmaz olur mu? Çok leş çıkardım oniki senedel...»

Balkonun kapısı, arkasına kadar açıldı. Bir kıkırdama geldi dışardan. Çingene Halil eğilmiş, yanındaki kulağına fısıldıyordu:

«Kim kimlen dalga geçiyor, be!» dedi, «Sakin topumuzu birden işletmesin bu Keşanlı!»

Karaduman dışardakilere kepaze olmamak için:

«Soyun!» dedi, «Bir dinliyeyim seni!»

Şevket Tekeci ters ters baktı Karadumana:

«Film var, dolapta!» dedi, «Yeni çekirdim!»

«Ona da bakarız, soyun hele! Kapativer şu kapıyı Fahri bey!»

Karadumanın bütün dümeni bundan sonra başlayacak, çırılçıplak soyacaktı hastayı:

«Soyun!»

Pijamanın üstünü çıkardı, bir de fanilâsını... Sıra atlete gelince durdu...

«Soyun!» dedi Karaduman, «Neyin varsa... Genel muayene yapacağız!»

Ayakları örtünün altındaydı. Veleneyi bile sıyırmadı:

«Soyun diyorum sanal!»

Atleti de çıkardı:

«Önce...» dedi, «Üst yanı bitsin de... Sonra aşağı geçeriz!»

Kulağını sırtına yapıştırdı yeni gelenin:

«Nefes al!»

Başladı burnundan solumağa.

«Nefes al!»

«All...»

«Nefes al!.. Dur, alma!.. Nefes al!»

Yeni hasta durdu:

«Çatlayacağım be!» dedi, «Yetmez mi artık!»

«Nefes al!.. Öksür!.. Nefes al öksür!.. Tamam! Nerde filim?»

«Ne filim?»

«Filim canım! Sen dolapta demedin mi?»

«Dedim! Dedim ama, benim dediğim filim değildi ki...»

«Neydi ya!..»

«Film!»

«Ne farkı var yanı?»

«Var, olmaz olur mu... Şu yaptığınız işe filim denir... Öbürü de...»

«Uzun etmel!»

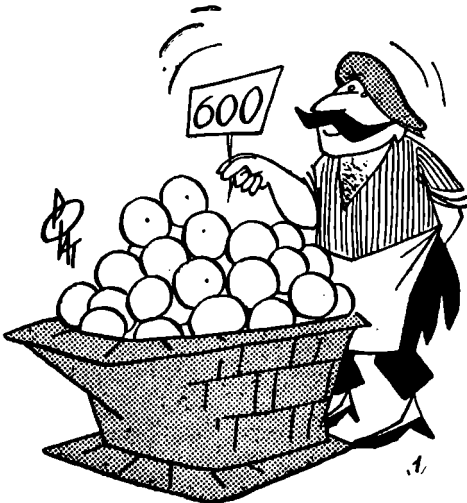
«Öbürü de, film... Yok eğer mutlaka görmek istiyorsanız göstereyim!»

Dışardan bir kıkırdama daha yükseldi! Şevket Tekeci, eğildi, komodinden rulo olmuş filmi aldı, uzattı Karaduman'a.

«Buyur, doktorcuğum!»

Karaduman, ruloyu açtı. Pencereden yana çevirip sözün ona incele-meye başladı. Şevket, yatağının üstündeki çamaşırlarını teker teker

«Belediye pahalı satış yapan esnafı yakalamak için tertibat alıyor...» — Gazeteler —

Yazısız

giymişti bile. Hayri'ye, «Açabilirsiniz kapıyı!» dedi.

Karaduman, ileri geri, uzaklaştıra, yaklaştıra inceliyordu filmi. Tekkeci bir gözünü kırparak:

«Neler görünüyor ahab!» dedi, «Kıbrıs yolları açık mı, kapalı mı?»

«Bu ne lâübalilik!»

«Yani Kıbrıs Adası kadar bir kavern görbiliyor musun demek istedim!»

«Solda, zirvede!»

«Hayır, sağda olacak!»

«Hayır canım! Solda!»

Şevket Tekeci sinsi sinsi gülmeğe başladı:

«Haklısın ahab!» dedi, «O biçim tuttuğuna göre solda zirvede olacak... Gene bravo! Hiç olmazsa şu filmin içindeki kararların ne demek istediğini olsun anlıyabiliyor-sun!.. Öyle doktorlar var ki...»

Çingene Halil:

«Buraya kadaaaar!» diye bağırdı, «Başhekim geliyor!»

Gelen Başhekim değildi ama, Başhemşireydi. Viziteden önce yatakları dolaşması âdetiydi Başhemşirenin. Bütün gün yaptığı iş de bu kadardı zaten... Sorduğu iki soru vardı. Biri: «Nasıl-sınız?» ikincisi: «Yemekler nasıl?»

Bugün çok keyifliydi, nedense. Böyle günlerinde dünyayı gül, gülistan görürdü:

«Çocuklar» dedi, «Tam kür havası Ne duruyorsunuz kapalı odalarda... Küre!.. Haydi hemşire, çık-sın bunlar!..»

Emir verilmişti bir kere. Çaresiz bu pis havada çıkılacaktı balkona... Yüz, yüzüymü kür şezlongu, hastalarını bekliyordu dışarda.

«Balkona! Çabuk!»

Mütehassıs, asistanyile balkona girdiği zaman, hastalar gömülmüştü genelerine adar battaniyelerin altına.

Vizite başlamıştı:

«Nasıl?»

«Sağol!»

«Sen nasılsın, uyuyabiliyor musun?»

Bu da tavsiyelisi:

«Nasıl-sınız?»

«Sen, yeni mi geldin?»

«Kim yatırdı seni?»

«Beni kimse yatırmadı. Kâğıt geldi, yattım!»

«Sen de Profesyonellerdensin!»

«Öyle olduk, sayenizde! Tedavi edip kurtaramadınız bir türü!»

«Ölebilirdin de ama!»

«Haaa! Doğru, bak! Ölmedimse biraz da inatçılığımдан... Yoksa siz çok gayret ettiniz!»

Suratı birden karmakarışık oldu.

«Kaç senelik hastasın sen!»

«Eskilerden!»

«Kaç yıllık, efendi!..»

«Yılığını mı mı pek hatırladığım yok! Hasekiye yatırırmışlardı kanamadan!»

«Hasekiye mi?»

«Evet... İmtihan aylarında falan... Siz son sııftaydınız galiba... Hani imtihana girmiştiniz de... Hatırlı-yacaksınız... Ben düşmüştüm size... Öksür, nefes al!.. Öksür, nefes al!..»

Baktım hiç iş yok sende! Eğilmiş-tim kulağına! Ne demiştin, hatırlarsın elbet!.. Sağda, zirvede!.. Maşallah büyümüş, mütehassıs olmuş-sunuz!»

Doktorun yüzü, hastalarının yüzünden daha beter olmuştu:

«Peki... Peki...» dedi, «Anladık!»

Vizite bitmişti. Doktor çıkınca, Mercimek Fahri:

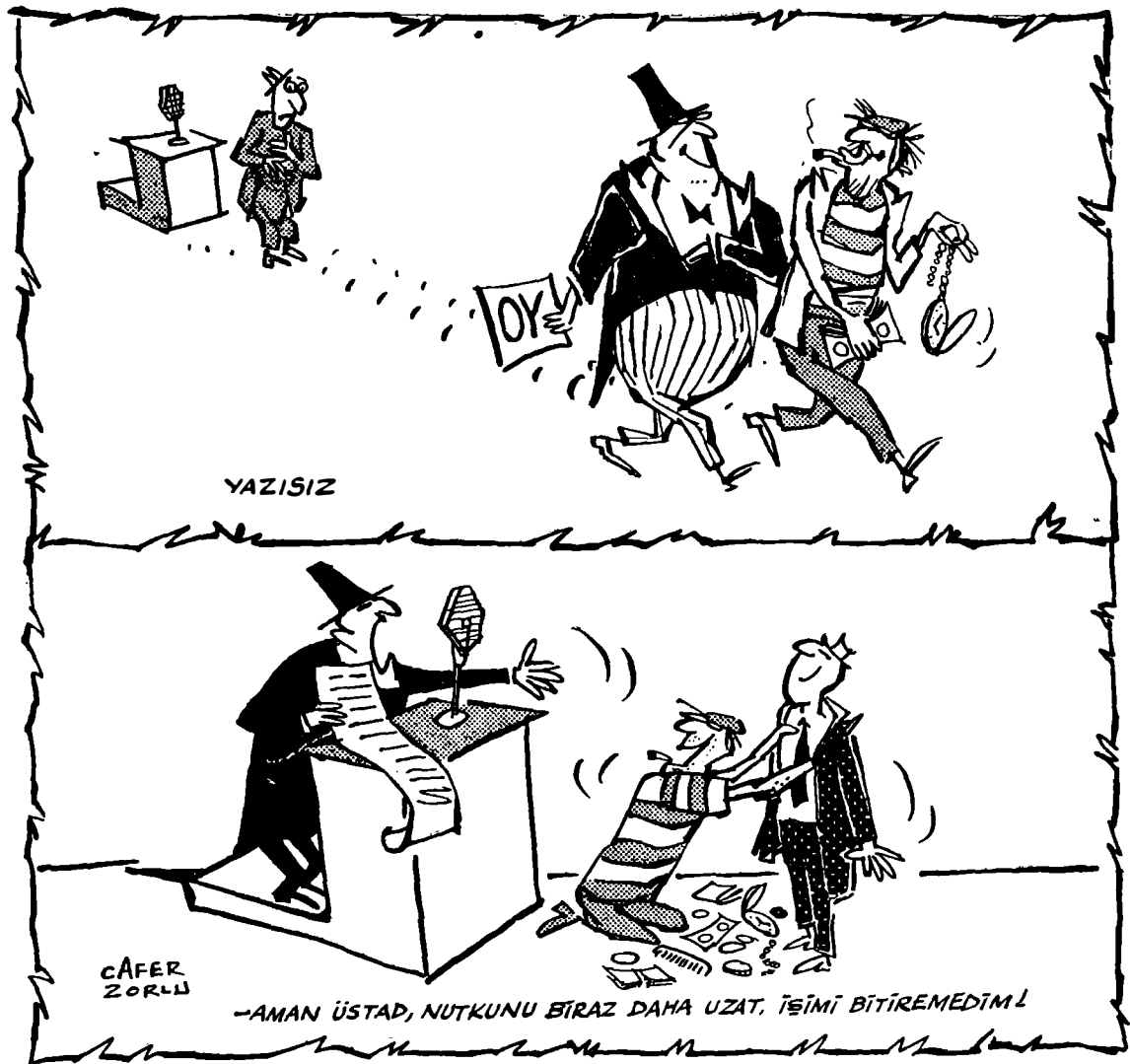
«Arkadaş!» dedi, «Hoş geldin, geçmiş olsun!»

Yeni gelen, başını kaldırıp bir baktı:

«Demim söyleyemez miydin!» dedi, «Beyaz gömleği giyen canavar ke-siliyor!»

Karaduman da çenesini çıkarmıştı battaniyeden:

«Kusura bakma!» dedi, «Sabah sabah baltayı taşla vurmuyuz! Bu işlerde senin eline su dökemeyimiz ama oldu bir kere. Hep bu çin-

genede suç! O kıskırttı beni! Doktorluk kim, biz kim!»

«Canım o kadar da kendini kötöleme arkadaş... Hiç olmazsa filmdeki kaverni bir bakışta görebiliyorsun. Ne doktorlar var ki...»

«Anlat» dedi, «Şu bizim doktorun dalgasını!»

«Değmez!»

Kafalar sıracaan kalkmıştı kür yataklarından:

«Anlat!.. Anlat!..»

«Beni kanamadan Haseki'ye kaldırmışlardı o zamanlar...» diye başladı. «Dört yatak vardı erkekler için. Üniversitenin baş hademesi Bilâl efendi haber almış, sağolsun. Haseki bizim Üniversitemin dedi sen merak etme. Üç günde kan kesildi. Öğrenciler gelip gidiyordu. Kızlı erkekli... Röntgenimi çektiler. Bir de baktık ki, sağda, zirvede nal gibi kaverni! Hâlâ ol!.. Açılır, kapanır... Açılır, kapanır!..»

İmtihan var dediler, bir gün, beni kaldırdılar yatağımdan, bir odaya soktular... Profesörler içerde... Bir iki de öğrenci var... Benden önce kadınlar koşuşundan da iki hasta çağırılmışlar. Profesörlerin en Ordinaryüsü bir kıza gösterdi beni:

«Dinle!»

Soyundum, daha havluyu bile atmadan, bir yığın sarı saç, boynumu gıcıklağa başladı:

«Öksür! Nefes al!.. Öksür, nefes al!»

İncecik parmaklarıyla da vurmağa başladı arkama. Kız sanki kırk yıllık mütehassıs! Benim göğüs hastası olduğum ne kadar doğruysa, o da o kadar mütehassıs işte!.. Ne sordularsa takır takır verdi cevabını...

«Bravo!» dediler, «Aferin!..»

Az sonra odaya bir delikanlı girdi. Beni gösterdiler:

«Al hastanı!» dediler.

Şaşırdı biçare... Elimden tutmuş dikiliyordu. Ben gittim tabureye oturdum.

«Yap muayeneni!» dediler, «Ne duruyorsun?»

Havluyu koydu arkama. Başladı sağlı sollu vurmağa...

«Söyle!» dediler.

«Solda şey... Solda şey...» deyip duruyor...

Usuldan kulağına:

«Sağda Matite!» diye fısıldadım. Olduğu gibi tekrarlardı:

«Sağda Matite!»

«Sonra?»

Duruyor, düşünüyor, bir şey gelmiyordu aklına:

«Hillüsler dolgun!» dedim. Dedişimi papağan gibi aktardı hocalarına:

«Hillüsler dolgun!»

Onların elinde film vardı. Filmden kontrol ettiler:

«Evet!» dediler, «Sonra?»

Yeniden fısıldadım:

«Kaide de sup matite!»

Bunu da aktardı:

«Tamam!» dediler, «Dinle bakalım önce âletsiz!»

Seninki başladı:

«Nefes al!.. Öksür!.. Nefes al!.. Öksür!»

Dinliyor ama, bozuk telefon gibi, ses alamıyordu içerden:

«Öksür!.. Nefes al!..»

Baktım ki bir şey anladığı yok:

«Sağda zirvede kavern... Sol, temiz!.. Sağda yaş raller. Solda yok!..»

Anladı söylediklerimi, o kadar da kalın kafalı değildi hani! Takır takır konuştu. Beş biliyorsa, on da o kattı yanına. Profesörlerin baş Ordinaryüsü filmi arkadaşlarına gösteriyor... Onlar da ha gayret, bravo çekiyorlardı. İmtihan bitti, ben de bitmişim. Ertesi gün baktım, bir kutu kaymaklı baklava!»

Karaduman:

«Doktor olana kadar!» dedi, «İyilikleri... Sonra ölmüş eşek ararlar nallarını sökecek... E desene ki biz bu sabah baltayı tam taşla vurmuyuz... Ordinaryüsüne çatmışız doktorun!..»

Balkonun alt kapısında servis hemşiresi görüldü. Başlar birden dönüverdi ondan yana. Duyulur duyulmaz bir sesle:

«Yeni gelen!» dedi, «Şevket Tekeci!»

«Buyur hemşire!»

«Bir yanlışlık olmuş! İkinci pav-yona geçeceksin!»

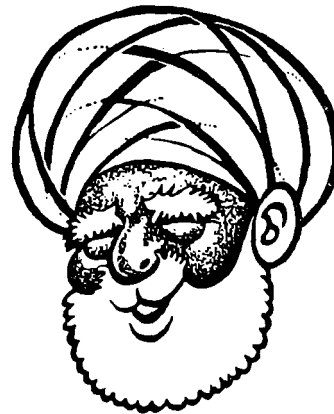
Sinsi sinsi gülmeğe başlamıştı Tekeci:

«Buna da şükür!» dedi, «Taburcu olmak da vardı. Haydi hoşçakalın arkadaşlar! Hepinize geçmiş olsun!»

Rifat ILGAZ

9

İLAVELİ Nasreddin Hoca Sayısı

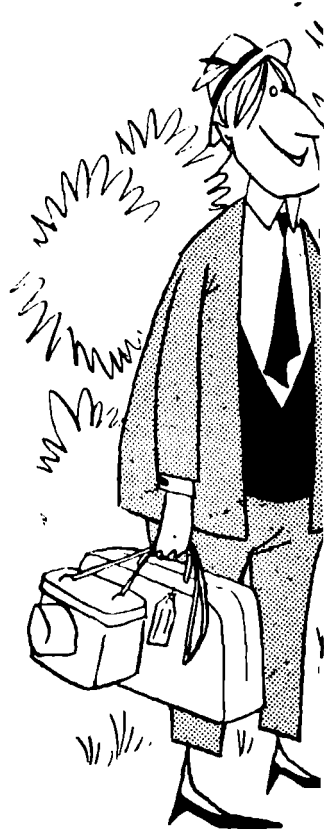

Hocayı, bütün neşesi,
bütün nüktesi ile
Günün olayları
içinde bulacaksınız.

1
T E M M U Z

— O halde durumu tesbit edelim: Bunlar beğendikleriniz... Şunlar ayağınıza uymayanlar... Ötekiler de beğenmedikleriniz!.

— Ooo, maşallah

Benzeme

Derviş değilsek te postumuz vardır.
Aba olsa da bir olmasa da bir!
Tekkede bir hayli dostumuz vardır
Baba olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Hiç münkir değiliz, kalbimiz temiz,
Bir köpek girmekle kirlenmez deniz.
Erenler uğrunda emeklerimiz
Hebâ olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Älemde zeki de vardır ebleh de,
Talih katırına bir kere «Deh!» de!
O kadar içtik ki bu son kadeh de
Caba olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Bilmesek sen misin, ben miyim içen,
Rüyalar içinde dünyadan göçen!
Dalgadan dalgaya yalpayla geçen,
Duba olsak da bir, olmasak da bir!

* * *

Dünyanın ahvali her zaman sakat,
Zillet kemendiyle avlanmaz rikkat.
Bizim her sözümüz aynı hakikat
Kaba olsa da bir, olmasa da bir!

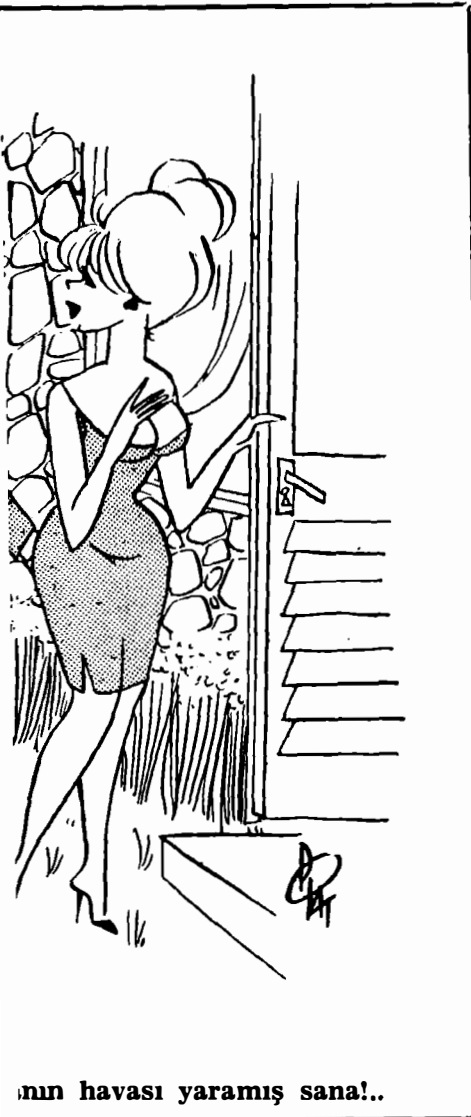
* * *

Ciddi mi ey (KUTLU) sözün, şaka mı?
Samurla değişmem eski hırkamı!
Senin için çalman sazın makamı
Sabâ olsa da bir, olmasa da bir!..

Salâhattin KUTLU

Kıbrıslı Rumların rehine olarak aldıkları Türkler için,

...nın havası yaramış sana!..

— Dâvanızın kazanılması için avukatınızdan hiçbir şeyinizi saklamamanız lâzımdır!.

kariyos: «Öldürülmüş olabilirler!» Dedi. — Gazeteler —

Anlaşmanın zararı

Son günlerde başladı duygularım taşmaya,
İma kâfi gelmiyor açılıp yaklaşıma,
Güç lâzım, nakit lâzım engelleri aşmaya,
Yüreğün temiz ama gözümde karartı var,
Yazık ki aramızda saldırmazlık paktı var!

Uzaklaşsam sızlanır, yaklaşısam surat asar,
Bir teklifte bulunsam hemen çılgınlığı basar,
Aklim diyor: Dinleme kolunu beline sar!
Sonra hatırlıyorum hiddeti, tokatı var,
Üstelik aramızda saldırmazlık paktı var!

Bir denklem ki sırrını keşfedemez her âlim,
Acemilik çekmezdim görmüş olsaydım tálím!
Bu gidişle bilinmez neye varacak halim?
Her şeyin bir vakti var, terazi var, tartı var,
Ne yaparsın arada saldırmazlık paktı var!

Başkası üstte kaldı ben kalburun dibiylim,
Âşıkı ben değilim ama âşık gibiyim!
Dıştan gören sanıyor bu maçın galibiyim!
Belki bir gol atardım elimde Penaltı var,
Ne fayda aramızda saldırmazlık paktı var!

İsteği istek değil hepsi birer bahane:
İspanyada şatolar, İsviçrede kâşane.
Bâzan kızıp diyorum «El kızından bana ne?»
Bari göğsünü açsa havada bunaltı var,
Korkmasına mahâl yok saldırmazlık paktı var!

Herkesi kabul eder cevap verir «Evet»le!
Ama bizi devirdi «Taklibi muhabbet»le!
Çok kimse sultan oldu o iklimde nöbetle!
Hülâsa her gönülde eski, yeni tahtı var,
İsyan edemiyoruz saldırmazlık paktı var!..

Salâhattin KUTLU

ORİJİNALİTE

Pitişrilli'den çeviren: **ADNAN TAHİR**

Kahve arkadaşları onu mütemadiyen teşvik ediyorlardı:

— «Bütün bu dediklerini oturup ne diye yazmıyorsun sanki?... Ünlü bir muharrir olurdun kısa zamanda...»

Kahve işlek bir yerde olduğu için müşterisi boldu. Haftanın 6 günü karaborsacılarla ve kaçakçılarla dolup taşıyordu. Kanun dışı faaliyet gösteren her grubun kendine göre bir ihtisas dalı vardı. Sigara ve içki üzerine çalışanlara olduğu kadar beyaz kadın ve beyaz zehir ticareti yapanlara da sık sık rastlanıyordu burada. Ev, arazi, bağ, bahçe ve kütmes hayvanları üzerine geniş teşkilât kurmuş kimseleri de görebilirdiniz bunların arasında.

Fakat cumartesi akşamları, salon-daki o en hâkım krışeye oturabil-mek için şehrin entellektüeller sı-nufına mensup olmak şarttı.

Masaların üzeri mermer kaplıydı... Her masadaki yuvarlak mermeri yer yer dolduran doksan senelik maziyeye sahip çeşitli lekelerle bakarak bu lokaldeki içkiler konusunda bir fikir edinebilirdiniz. Muteber köşe bilardo gürültülerinden uzak olduğu gibi kâğıt oynayan heyecanlı kişilerin mutad küfürlerine de yakın sayılmazdı.

Evet, her cumartesi akşamı şehrin münevverleri burada toplanıyor ve doktorun etrafında halka oluyordlardı.

Bu özel sohbetin methini duyarak aynı kahveye gelmekten kendini alamayan bazı meraklı yabancılar ancak belirli bir mesafenin u-cunda oturarak konuşmaları uzak-tan takibe mecburdular. Lâfa karış-mağa da hiçbir şekilde hakları yoktu.

Fosforlu kelimeleri birbirine eklemek suretiyle parlak cümleler yapmağa alışmış bulunan berikilere göre bu bir iftihar vesilesiydi. Kalabalık bir dinleyici kitlesi cezbe-decek kadar dikkate değer kimselerdi demek?... Aksi halde bunca a-zam işini gücünü bırakıp kendile-rini dinlemek için ne diye oraya gelsindi... Ne diye saatlerce otur-sundu?... Efendim?... — «Bütün bu dediklerini ne diye yazmıyorsun sanki?...»

— «Çünkü...»

Nihayet doktor, bu akşamlardan birinde durumu tam bir samimi-yetle itiraf etmişti. Yazmıyordu...

— «Çünkü yazmak için insanın orijinal bir şeye ihtiyacı vardır. Ke-sin ve geometrik bir ihtiyaçtır bu. Hel'uki orijinalite gözle görülmez, elle de tutulmaz bir şey... Bu dün-yada hiç kimse hiçbir şekilde yeni bir şey icad etmemiştir. Hormonlar meselesini en eski devirlerde Çin'li-ler gayet iyi biliyordu. Durumundan memnun olmayan, memnun olmadı-ğı için de aile saadetini tehlikede gören kocaları hususi surette yapılmış bir takım haplarla kusursuz

erkek haline getirmek pekâlâ müm-kündür... Kocasının horul horul uy-maktan başka bir şey bilmediğini iddia eden Çin'li kadınlara da pek az rastlanıyordu kadim Çin'de. A-dım başında kulağımıza zorla soku-lan esprileri şayet ilk defa duyuyor-sak yeni zannedebiliriz. Ama ha-yır... Arz küresinde yeni espri diye bir şey yoktur ve asla olamaz... Bütün dünyayı dolaşan fıkraları bir araya toplayın... Taş çatlasa üç bin rakamını aşamazsınız. Bunların en yenisi ya geçen asırdan kalmadır ya da evvelki asırdan... En eskisi-nin tarihini de Allah bilir. Çengelli iğneyi icadeden adamın bu sayede milyarder olduğunu biliyorsunuzdur. Herifçiğliği gitmiş ilgili ma-karından bunun patentini almış... Sonra da gelsin paracıklar... Fakat ilgili makam zahmet buyurup da müzelerde basit bir inceleme yap-saydı Roma'lı ve Yunanlı kadınla-rın aynı iğneyi kullandığını derhal görecekti. Gelelim şu sizin meşhur Pirandello'nuz...»

— «Ah... Pirandello...» diye grup-tan biri garip bir ses çıkarmıştı. Doktor devam etti:

— «Bütün kâdılarla rağmen o da hiçbir şey icad etmiş değil. Onun yazdığını Pascal ondan üç asır ev-vel yazmıştı zaten: «İnsanlar ister istemez delidir... Çünkü bir insanın deli olmadığını iddia etmesi, akıllı geçinen kimselerin nazarında deli damgasını yemesi için çok yeterli bir sebeptir. Şu halde beşeriyet iki büyük sınıftan müteşekkildir... Akıllı olduğunu iddia edenlerle deli olma-dığını ileri sürerler. Birincilere göre ikinciler delidir, ikincilere göre de birinciler. Bu durumda her iki sınıf mensupları da başbaşa birer deli oluyor...» Bu Pascal'ın fik-ri. Aynı Pascal «Hayat bir gölgenin rüyasıdır» derken yeni bir şey icad ettiğini zannediyorsa o da yanlı-yor. Çünkü Calderon de la Barca ondan çok evvel hayatın bir rüya, ölümün de bir uyanış olduğunu söylemişti. Calderon'a göre hayata her şey yalan hiçbir şey doğru değildir. Ya Pirandello'ya göre: «Ha-yat bir rüyadır.» Calderon'un bu konuda başka fikirleri de var. Şöyle diyor: «İnsanoğlu uyanıncaya kadar devamlı olarak rüya görür. Kralın kralığı bir rüyadan ibaret-tir ve kral olarak kaldığı müddetçe bu rüyayı görecektir. Bir nevi se-rap. Kesin emirler verdiğini, her-kesin bu emirlere âmade olduğunu, memleketi idare ettiğini sanır... Fakat ölüm bir gün onu uyandırdığı zaman ne kralıktan eser kalacak-tır ne de emirlerden. Zengin zenginliği de bir rüyadır... Hem de rahatsız eden, huzur kaçıran bir rüya. Ya fakirin ızdırabı, sefaleti, kat-lanıldığı mahrumiyetler... Hepsi birer rüya. Bir insan ne ise onun rüyası-nı görmektedir daima. «Siz Calde-ron'un «La Vida es Sueno - Hayat

rüyadır» isimli eserini biliyor mu-sunuz?...»

Sualin cevabını beklemeden ko-nuşmasına devam etti:

— «Sigismondo bir kralzadedir. Fakat kâhinler baba kralı ikaz et-mişlerdir. Şayet bu öğül günün bi-rinde tahta çıkacak olursa krallığın çökmesine sebebiyet verecektir. Bu yüzden babası ona elbise yerine hayvan derileri giydiren bir mağa-raya kapamış ve zincire vurmuş-tur. Fakat baba kral günün birinde vıdan azabına kapılarak yaptığı şeye pişman olacak ve oğlunun sa-raya getirilmesini emredecektir. Bu arada gerekli tedbiri almış olmak için ona r: azıylı unutturmak gaye-siyle esrarengiz bir mayı içirmek-ten de geri kalmamıştır. Delikanlı şahane elbiselerle saraya geliyor. Burada bir kral muamelesi görmek-tedir artık. Fakat esrarengiz mayıin tesiri geçer geçmez ilk iş olarak mağarada kendisine muhafızlık eden adamı öldürecek, daha sonra ken-disini teskinde kalkışan bir yaveri pencerenden aşağı atacak, daha son-ra da babasının en körpe gözdele-rinden ikisini bir odaya kapatarak mahrumiyet yıllarının acısını bol bol çıkaracaktır. Velhasıl korkunç bir tehlike haline gelmiştir deli-kanlı...»

Nükte yapmak için fırsat kolla-yanlardan biri cümlelerin ucunu ya-kalamıştı:

— «Tehlikeyi tehlikesiz hale getir-mek de çok tehlikeli bir şeydir.»

— «Bunun üzerine baba kral» di-yer doktor devam etti «oğluna o es-rarengiz mayiden bir kere daha içirerek kendisini tekrar eski mağa-raya kapatıyor Sarayda kaldığı müddetçe meçhul bir ses Sigismon-do'nun kulağına ısrarla fısıldamış-tı: «Unutma Sigismondo... Rüya görüyorsunuz...» Sarayda iken gördü-ğü rüyaya delikanlı şimdiki mağarada paçavralar ve zincirler arasında da devam ediyordu. Birkaç sene sonra askeri bir darbe oluyor. İktidarı ele geçirenler Sigismondo'yu mağa-radan çıkarıp saraya getiriyorlar. Genç adamın ilk teşebbüsü kendi-sini kurtaranları yok etmeğe kal-kışmak oluyor... Ama birdenbire de vazgeçiyor. Madem rüya görmek-tedir... Böyle bir şeye hiç lüzum yoktur... Hele babasından intikam almak hevesine kapılmak son dere-ce abes. Ya şu iki odalık?... O za-vıullar ne yapıyor neye aaba?... Onla-ra derhal iyi birer koca bularak ev-lendirmek lâzım. Böylece Sigismon-do evvelâ babasının dizlerine kapa-narak ondan af diliyor, sonra iğfal etti-ği kızları ev bark sahibi ediyor, daha sonra da devrin en iyi, en dü-rüst bir prensi oluyor. Böyle olma-ğa da mecbur... Çünkü tekrar o kor-kunç mağaraya atılmak tehlikesi var.»

— «Bravo... Çok güzel...»

Bunu söyleyen, meraklı konuyu sonuna kadar dinlemek için elinde-ki tepsi ile hemen oracıkta heykel kesilen ihtiyar bir garosundu.

— «Fakat Calderon'un bu bulu-şunda da yeni ve orijinal bir taraf yok» diye doktor devam etti. (Din-leyenler arasında gülüşmeler) «Çün-kü Calderon'dan üç dört bin sene evvel uzak şark imparatorlarından biri rüyasında kelebek olduğunu görmüştü. Uyandıktan sonra da ebedi uykusuna dalıncaya kadar hep aynı suali sormaktan geri kalmadı. O, rüyasında kelebek olduğunu gö-ren bir imparator muydu, yoksa imparator olduğunu gören bir kele-bek miydi?... İşte aziz dostlarım durum böyle olduğu için ben yazı yazmak, eser sahibi olmak gibi he-veslere kendimi asla kapırmak ni-yetinde değilim... Çünkü bu dünya-da hiç kimse hiçbir şekilde yeni bir şey icad etmemiştir... Orijinalite denen şey de erişilmezliğin ta ken-disidir. Edebiyat yapmakla ben bel-

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1

İstanbul

Telefon : 22 43 84 - 22 43 85

Telegraf Adresi : BASIN KURUMU

SUBELER

İstanbul
Ankara
İzmir
Adana
Bursa
Diyarbakır
Erzurum
Eskişehir
Konya
Zonguldak

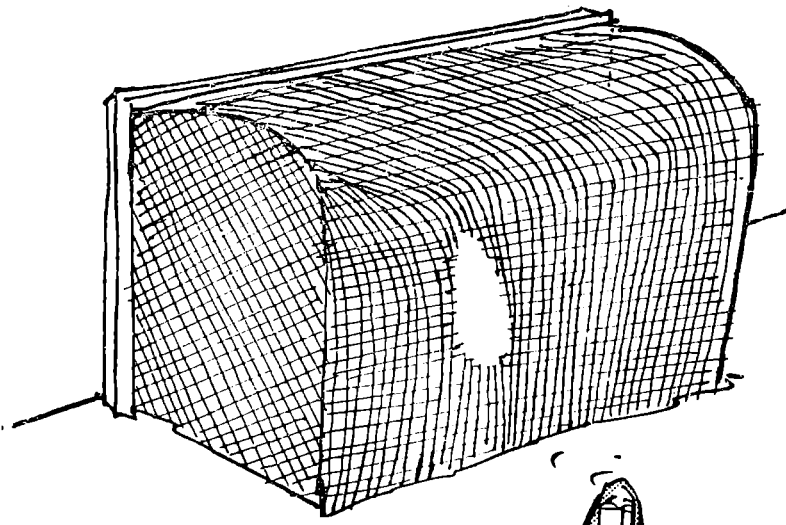
A.B.D.

Almanya (Federal)
Almanya
Avusturya
Avustralya
Belçika
Bulgaristan
Çekoslovakya
Danimarka
Fransa
Hollanda
İngiltere
İspanya
İsrail

DIŞ MUHABİRLER

İsviçre
İtalya
Japonya
Lübnan
Macaristan
Norveç
Pakistan
Polonya
Portekiz
Romanya
Yugoslavya
Yunanistan

(Basın: 8871—108)

CAFER
ZORLU

Yazısız

ki orijinal bir çığır açmak imkânını elde edemem ama orijinalite denen şeyin erişilmezliğini ileri sürmek suretiyle orijinal bir iddiada bulunmuş olabilirim pekâlâ...»

Hemen oracıkta, gözleriyle gazetesini okuyan, fakat kulaklarıyla de konuşmaları takip eden yaşlı bir adam daha fazla dayanamamıştı:

—« Ben eski bir hocayım» diye lâfa karıştı. Lâtince ve Yunanca o-

kutuyordum okullarda. Özür dileyerek bir itirazda bulunacağım... Sizin orijinal dediğiniz bu şey de orijinal değil maalesef... Çünkü çok eskiden başka biri de aynı noktaya temas etmiş: «Nihil dicit potest...» Tercümesi de şu: Hiç kimse söylemediği bir şeyi kendinden evvel başka biri tarafından söylenmemiş olduğunu iddia etmek hakkına sahip değildir.»

Adnan Tahir

İstanbul'da satılan sütlerin çoğu mikrop lu..
— Gazeteler —

CAF

— Ne mikrobu hanım?.. Vallahi halis Terkos suyu bu!

Geç mi Erken mi?

Manzum hikâye

OYNAYANLAR:

Neriman: Yirmi iki yaşında, güzel, sarışın, hoppa..
Salâhi : Nerimanın kocası, kırkbeş yaşında, saf, dalgın..
Hulûsi : Yirmi sekiz yaşında, Neriman'ın uzaktan akraba-sı ve aşığı.
Doktor : Orta yaşlı, şakacı bir adam.
Sahne : Bir yatak odası. Neriman üç gün evvel doğurmuş-tur. Vakit: gündüz.

BİRİNCİ MECLİS

Neriman — Salâhi — Hulûsi
Salâhi

Doktor şimdi gelecek..

Neriman

Katiyen istemem ben!

Salâhi

Darılma iki gözüm, öyle söyledi eben!

Neriman

Görüyorsun iyiyim, bunun ne lüzumu var?
Ben İkbale söylerim, onu kapıdan savar!

Salâhi

Hiç öyle şey olur mu?.. Gelip baksın bir kere

Neriman

Niçin para verelim böyle beyhude yere?
Çocuğumuz sıhhatte, benim de yok bir şeyim;
Neden bu doktorlarla uğraşıp didişeyim!
Gece sabaha kadar uyuyor mışıl mışıl,
Gündüz akşama kadar bakıyor ıslıl ıslıl!
Oynuyor, gülümsüyor daima melek gibi,
Yanakları peşpeşe, gül gibi, çilek gibi!
Emin ol ki korkacak hiçbir şey yok Salâhi,
Sen kendini boş yere üzüyorsun vallahi!

Hulûsi

Telâşım beyhude mi?.. Ne diyorsun a beğim,

Salâhi

Eksik doğan çocuklar yaşamıyor ekseri,
Yaşasa da kalıyor bir cilizlik eseri!

[Bu aralık kapı açılır, hizmetçi kız girer]

Hizmetçi

Doktor geldi..

Salâhi

Pekâlâ, yukarıya buyursun!

Neriman

İstemem!..

Hulûsi

Lüzumu yok!..

Salâhi

Yahu ayıptır, susun!

İKİNCİ MECLİS

Evdekiler — Doktor

Doktor

Merak ettim birader, ne var, ne oldu kuzum?

Salâhi

Sorma... Tam üç gecedir âdeta uykusuzum!

Doktor

Niçin?

Salâhi

Bizim refika doğurdu pazar günü,
Halbuki beş ay evvel yapmıştık. Biz düğünü!
Doğrusu korkuyorum, sebep nedir acaba?
Böyle vakti gelmeden insan olur mu baba!

Doktor

Olur ya!..

Salâhi

Nasıl olur?..

Doktor

Bilirsiniz kendiniz:

Ya çocuk erken doğdu, ya siz geç evlendiniz.

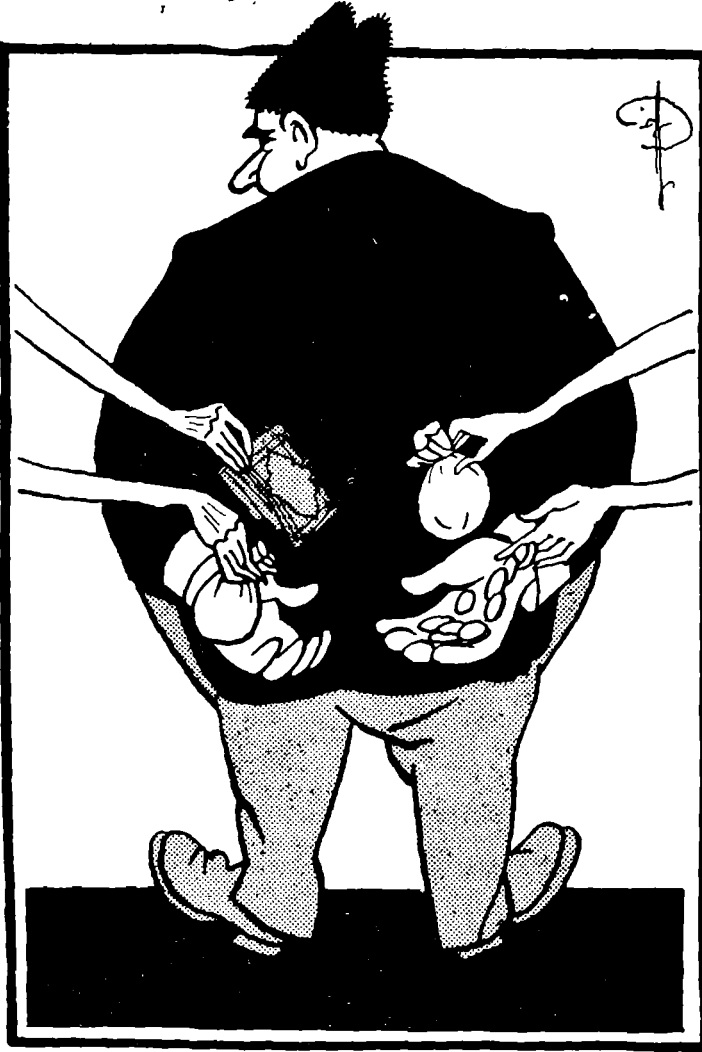
ÇİMDİK

Dünder BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Yeni Türkiye'de: Eski hastalık!

[Akbaba'nın 1924 yılı koleksiyonundan Ramiz'in bir karikatürü.]

Eski Türk Mizahı

Süleyman Nazif, edebiyatta özellikle dilde, eskiye bağlıydı. Çok sağlam yapılı bir dil mimarisi bulunmakla beraber, üslûbunun eskimiş olmasının sebebi de budur. Eski mizah yazarlarımızdan Fazıl Ahmed Aykaç, Süleyman Nazif'in bu dil görüşünü, onun kendi üslûbu ile, pek güzel karikatürleştiren bir yazı yazmıştı. Aşağıdaki satırlar bu yazıdan alınmıştır:

«Hakikaten üstad; ne Rüsteman bir gürz vuruşunuz, ne Hindenburgvârî bir pala çalmanız var. Evet hiç şüphe yok edebiyat Fir'avunluğundan edebiyatın intikamını alacak yegâne Kelim sizsiniz. Geçenlerde baktım da hayret ve dehşet içinde kaldım. Zira kaleminiz kulağılu bir satır olmuş gibiydi; sanki önüne gelen fesahat bozucularının

Fazıl Ahmed'e Göre Süleyman Nazif

kellelerini bir kıyma gibi doğuruyordu...»

«Sizin karşınızda terkibsiz lisan istimali bana gülünç görünüyor; pijama ile İngiliz kralının huzuruna çıkmış, yahut ta motosikletle Arafat dağına tırmanmış gibi hissediyorum kendimi...»

«Edebiyat sahillerimizi nazarı teftişiniz bir ganbot, bir mayın tarayıcı gemisi gibi dolaşmazsa, dilimizdeki kelime kaçakçılığından, Kaideler korsanlığından korunmamız nasıl mümkün olur?»

«Aman yetişin üstad; yıldırım olun, şimşek olun, bulut olun, sel olun, ne olursanız olun. Zira edebiyatımızın sebzeleri rahmetinize çok muhtaçtır. Langa'da bostan ve elimizde lisan kalmadı.»

Tartışma, susturma

Cenap Şehabettin'in nükteli bir sözü vardır: «İnsanlar da, koçlar gibi, kafa kafaya dövüşürler.» der.

Bu kafa kafaya dövüşme işinin, her iki anlamda da, tam örneklerinden birini Tanzimat sonrası çağının ünlü yazarlarından Ahmed Mithat Efendi vermişti. Bir seferinde Ahmed Mithat Efendi ile, yine o zamanın tanınmış yazarlarından Lâstik Salt Bey arasında bir edebiyat tartışması başlamıştı. Ahmed Mithat Efendi, devrinin dev yazarlarındandı. Bu sebeple Lâstik Salt Beyle olan tartışmayı önceleri mühimsememiş; adama pek üstten ve alaylı cevaplar vermekle yetinmişti. Oysaki karşısındaki boş bir kimse değildi. Üstadın her yazısına oturaklı ve susturucu yazılarla karşılık veriyor, onu eni konu bocalatıyordu. Lâstik Salt Bey'le kolay kolay başedemeyeceğini anlayan Ahmed Mithat Efendi, bir gün ona el altından haber salıp, tartışmayı kesmesini hatırlattı. Fakat öteki orali olmadı; hattâ daha şiddetli hücumlara geçti. Üstad, karşısındakini nasihatle, haberle, kalemle susturamayacağını anlamıştı. «Günah benden gitti.» diyerek, bir gün kalın bastonunu kapığı gibi, Lâstik

Edebiyatta Mizah

Salt Bey'i Babıâli caddesinin bir köşesinde kıstırdı. Onu bağırta bağırta bir güzel dövdü. Sonuç şu oldu ki adamın, bu hareketli tartışmadan sonra, artık sesi sadası çıkmadı.

Bu heyecanlı tartışmanın üstünden pek az zaman geçmişti. Yine o çağın yazarlarından Faik Esad Beyle Şeyh Vasfi, yeni bir edebî tartışmaya tutuldular. Bu sefer de Faik Esad Bey, rakibini adamakıllı hırpalıyordu. Şeyh Vasfi, bir süre direndi. Karşısındakiyle başedemeyeceğini anlayınca doğru Tahtakale'deki ağaç tornacılarına gitti. Şöyle budaklı çeşidinden, kalın, ırl bir meşe sopası hazırlatıp sakosunun altına yerleştirdi. Tartışmanın en heyecanlı dönemini yapmak üzere, Faik Esad Bey'i aramağa başladı. Onun bu hazırlığına taşıyorsunuz!..»

«— İyi amma üstad; edebî münakaşa kalemle olur, siz ise sopa taşıyorsunuz!..»

Yollu itiraz edecek olunca, Şeyh Vasfi betelendi:

«— Yalnız kalemle olacak diye bir kanunu mu var bu meretin? İşte Ahmed Mithat Efendi üstadımız da, münakaşa-i kalemiyyede bulunduğu bir şahsı bastonu ile pek mükemmel susturdu ya! Biz ondan geri mi kalırız yani?»

Eski Şürde Mizah

«Eşref»ten seçme dörtlükler:

İlâhi yok nazirin, yok nazirin, yok nazirin;
Ne vardır müsteşarın, ne müdirin, ne vezirin..
Gidenler kalmasın ahrette Allahım, cezasız
Yeter hainlere bu dünyada bu abd-i hakirin.

* * *

Bir süre Adana'ya valî muavini olan şair Eşref, bu görevinin lâğvedilmesi üzerine, İstanbul'a dönmüştü. Gazeteler, onun geldiğini bildiren haberler verince, Eşref şu dörtlüğü yazıp, bunlardan birine yolladı:

Yine İstanbul'a geldi, diye yazmış gazete,
Sanmayın geldiğimi herkese ihtâr ediyor.
«İşte gelmiş..» diye nafiye koşturmak için
Alacaklı olan eşeklere ihbar ediyor..

* * *

Eşref, Karağaç kaymakamı iken, o çevrede Şakir Bey adında sıradan bir doktor varmış. Şair, çok sevdiği halde, bu doktora takılmaktan bir türlü kendini alamamış. Eşref'in, doktor Şakir Bey için yazdığı, şaka yollu, hicviyelerden biri de şudur:

Gitse bir hastaya doktor Şakir,
Kurtulur birden o saatte allı;
Çıkmadan doktor efendi kapıdan
Bacadan çünkü girer Azrail..

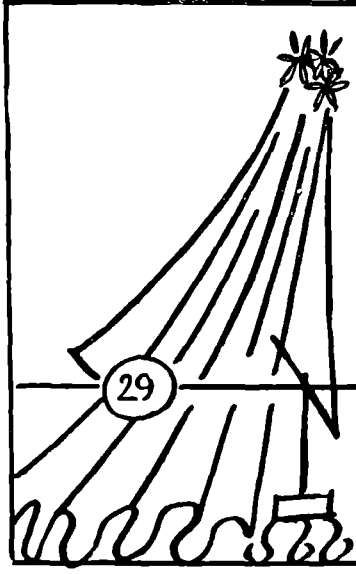
Seccade Hikâyesi

Yobaz düşmanı Azerbaycanlı şair Sâbir, Ömer Hayyam'ın bir rubaisini şu şekilde türkçeye aktarmıştı:

Zannetme ki zikre secdeye dalmak için,
Zâhit yönelir mescide savab almak için;
Dün çaldığı seccadeyi satmış, yemiş
Şimdi yönelir bir başkasını çalmak için.

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN, ADNAN TAHİR
ÇİZEN, TURHAN

TAMAM... BURASI İSTE... ALLAH VERE
DE YANINDA KİMŞE OLMASA...
TUHAF ŞEY... HEYECANLANMAĞA
BAŞLADIM...

İRFAN DİRTİ
YÜKSEK
MİMAR

MİMAR İRFAN BEYİ GÖR-
MEK İSTİYORDUM. BURADA-
LAR MI?...

YAZI HANESİ BURASI ... KENDİSİ
ŞU ANDA YOK AMA BİRAZ SONRA
GELMESİ LÂZİM. BUYURUN İSTİRA-
HAT EDİN EFENDİM.

BİR SİĞARA İÇMEZ MİSİNİZ?... EMREDERSENİZ
BİR KAHVE SÖYLİYİYİM SİZE. YAHUT SOĞUK BİR ŞEY...
İRFAN BEYLE NE KONUSACAKTINIZ ACABA?... İNŞAAT, MİN
ŞAAT... PROJE PROJE...

SİĞARA KULLANMIYORDUM. KAHVEYİ DE SEVMEM... SOĞUK
BİR ŞEY DE İÇMEYİYİM. BİRAZ TERLİYİM. İRFAN BEYLE
ÖZEL BİR ŞEY KONUSACAKTIM...

KALIBIMI BASARIM KÜÇÜK HANIM SİZ PERİ-
HAN HANIMSINIZ DEĞİL Mİ?... HANI ŞU
SATILIK GELİN ESVAİ... GAZETEDEKİ
İLÂN...

HAYIR, BİLEMEDİNİZ ... BEN PERİHAN HANIM DEĞİLİM.
SATILIK GELİN ESVAİ İLE DE ALÂKAM YOK.

YANI SİZ NERMİN HANIMSINIZ DİYECEK
TİM... İSİMLERİ KARİŞTİRDİM BİRDEN
BİRE ... HANI ŞU BANKADA ÇALIŞAN
NERMİN HANIM... SESİNİZDEN TANI-
DIM... KAÇ DEFA TELEFONLA KONUŞTUK
SİZİNLE.

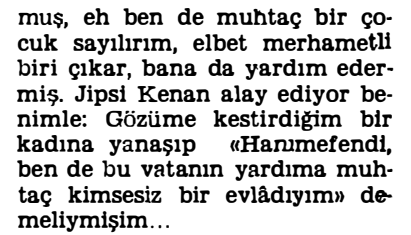
YİNE BİLEMEDİNİZ ... BEN NER-
MİN HANIM DA DEĞİLİM. BUR-
YA DA HİÇ TELEFON ET-
MEDİM.

BU DA YENİ BİR NUMARA
OLACAK ... PÖT MÜ KIRDIK
ACABA?... BU GEVEZELİĞİ-
Mİ İRFAN DUYARSA YAN-
DIK DEMEKTİR.

BEN ÖĞRENECEĞİMİ
ÖĞRENDİM... İRFAN
BEYİ BEKLEMESİM
DE OLUR ARTIK. MÜŞA-
DENİZİ RİKA EDEBİLİR
MİYİM?...

DEVAMI VAR

AZİZ NESİN

MİLLETLER GÜLÜYOR

Maymun

İhtiyar Japon yüzbaşı anlatıyordu:

— Pasifik harbi sıralarında idi... Her akşam uykumun en tatlı yerinde alâmla uyanıyor uçaklara koşuyor, yarım saat bir saat boşuna bekledikten sonra «tamam» düdüğü ile tekrar yataklara dönüyorduk ve bu her akşam belki 3-4 defa tekrarlanıyordu. Olacak gibi değildi, uykusuzluktan haraptım. Bir maymun bulup ona elbiselerimi giydirdim ve birkaç akşam talimden sonra maymun alıştı; alârm çalar çalmaz uçağa koşuyor, motörü hazır ediyor, ikinci düdüğe kadar uçağa kalıyordu. Bir iki ay işler mükemmel yolunda gitti, fakat bir akşam ikinci düdük bir türlü duyulmadı, bu sefer sahici alârmıdır sinir harbi filân değildi. Derhal giyinip alana koştum; fakat çok geçti; benim uçak havalanmış diğerleri ile savaşa katılmıştı bile... İşte bundan dolayı alayın en yaşlı yüzbaşısı benim.

İhtiyar yüzbaşı biraz nefes aldıktan sonra devam etti:

— Benim terfi edemeyip yüzbaşı kalmama o kadar canım sıkılmıyor, fakat o maymunu bugün albay üniforması ile gördükçe çok bozuluyorum.

Çare

Kayzer Franz Joseph bir hapishaneyi ziyaret ediyordu, mahkûmlardan birine sordu:

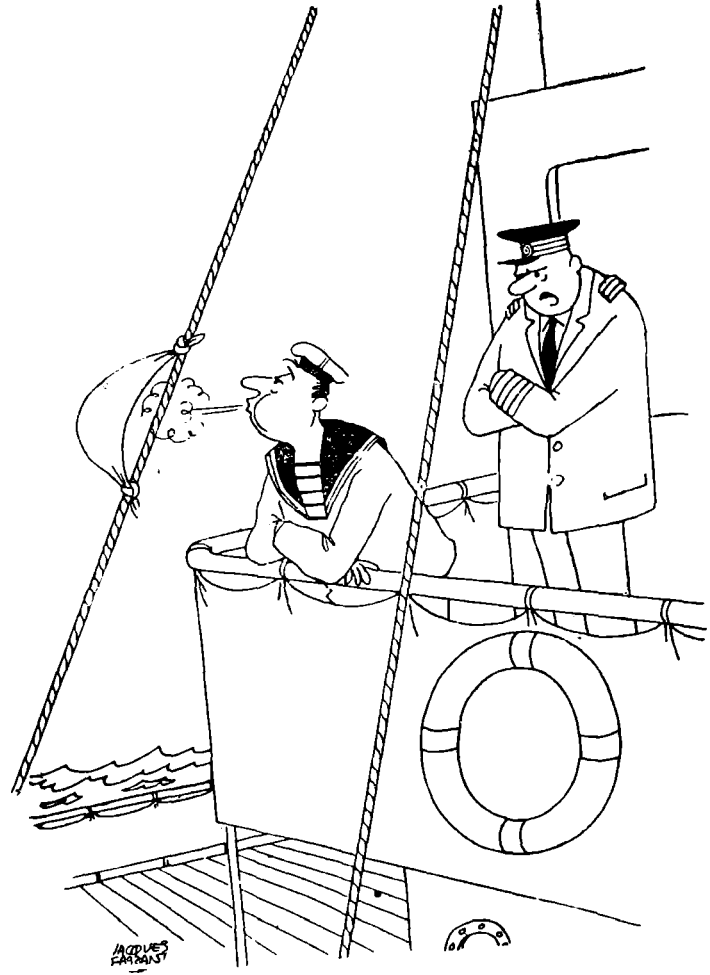
— Kaç yıla mahkûmsun?

— Müebbed, majeste!..

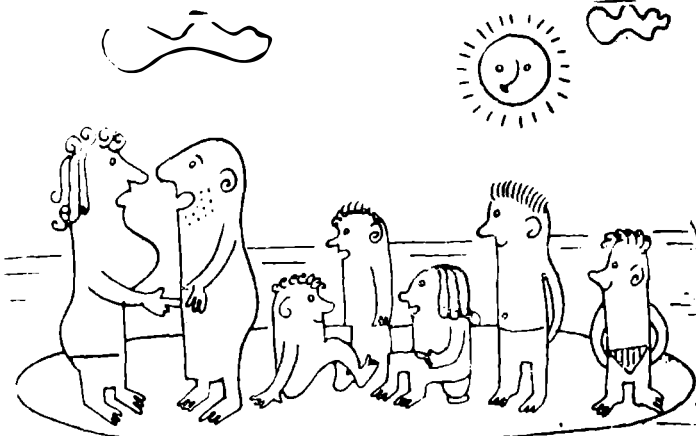
Bunu duyan Kayzer hapishane müdürüne döndü:

— Bu adamın cezasının yarısını affettim! dedi.

Lâkin, bu affın nasıl tatbik edileceği hususunda kimse işin içinden çıkamadı. Adamın henüz bitmemiş ömrünün yarısını hesaplamak kolay değildi. Nihayet bir haham işi halletti: Mahkûm hayatının sonuna kadar bir gününü hapiste bir gününü dışarda geçirecekti!..

— Yeter artık! Yelkenli gemiye gitmek istiyorsan seni tutan yok!

— Giorgio, sen hiç başka bir şey düşünmez misin?.

Nezaket

Bir İngiliz kadının çocuğu olacaktı ve son aylardaki muayenelere göre ikiz doğurması bekleniyordu. Fakat dokuz ay gelip geçtiği halde kadın doğum filân yapmadı. Aylar seneler, gine seneler geçti... Ortada çocuk diye bir şey yoktu. Nihayet kadın iyice yaşlandı ve günün birinde öldü. Bu tıp acibesine doktorlar bir otopsi yapıp işin içyüzünü anlamak istediler. Kadının karnını açtıkları zaman içinde iki adet çok ihtiyar olmuş acaip mahlûk buldular. Bunlar kadıncağın bir türlü doğamayan ikizleri idi... Ama İngiliz ikizi oldukları için hiçbir kardeşinden önce dışarı çıkmak istememiş «Lütfen, önce siz buyrun» diye diye yıllar geçmiş ihtiyar olmuşlardı.

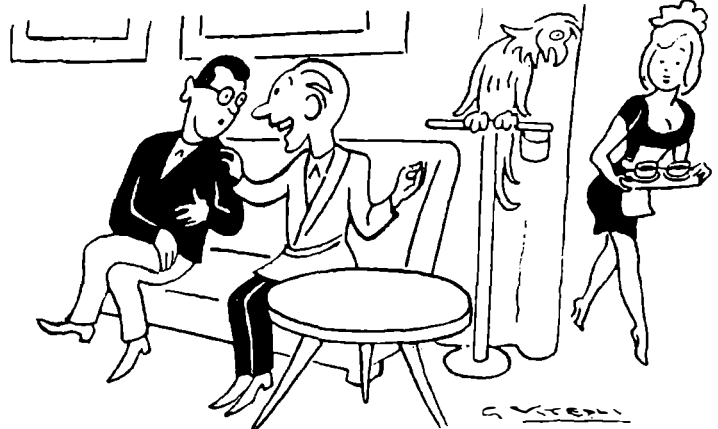
Aslan avı!

Marius, işlerinin çokluğu yüzünden, çok sevdiği arslan avına gitmekten vazgeçmiş, yerine yeğenini göndermişti.

Aradan iki ay geçti ve Jacques, Afrika'dan eli boş, homurdanarak döndü. Buna pek kızan Marius:

— Sana kaç kere anlattım Jacques! dedi; Pusuya ta akşamdan yatacağın ve pür dikkat bekleyeceksin, karşında parlayan iki nokta görünce de hemen ortasına nişan alacaksın diye...

— Biliyorum amcacığım! zaten ben de öyle yaptım. Senin şaşmaz metodunu arslanlar öğrenmişler, şimdi tek gözlerini kapatıp yanyana duruyorlar!!!...

— Hani senin papağan ısıklık çalışıyordu?.

— Şimdi, hizmetçi kız girince duyarsın!

Dünya KARİKATÜRLERİ

-KRİZ GEÇİNCEYE KADAR KO-
CAMLA TASARRUF ETMEYE
KARAR VERDİK!

YAZISIZ

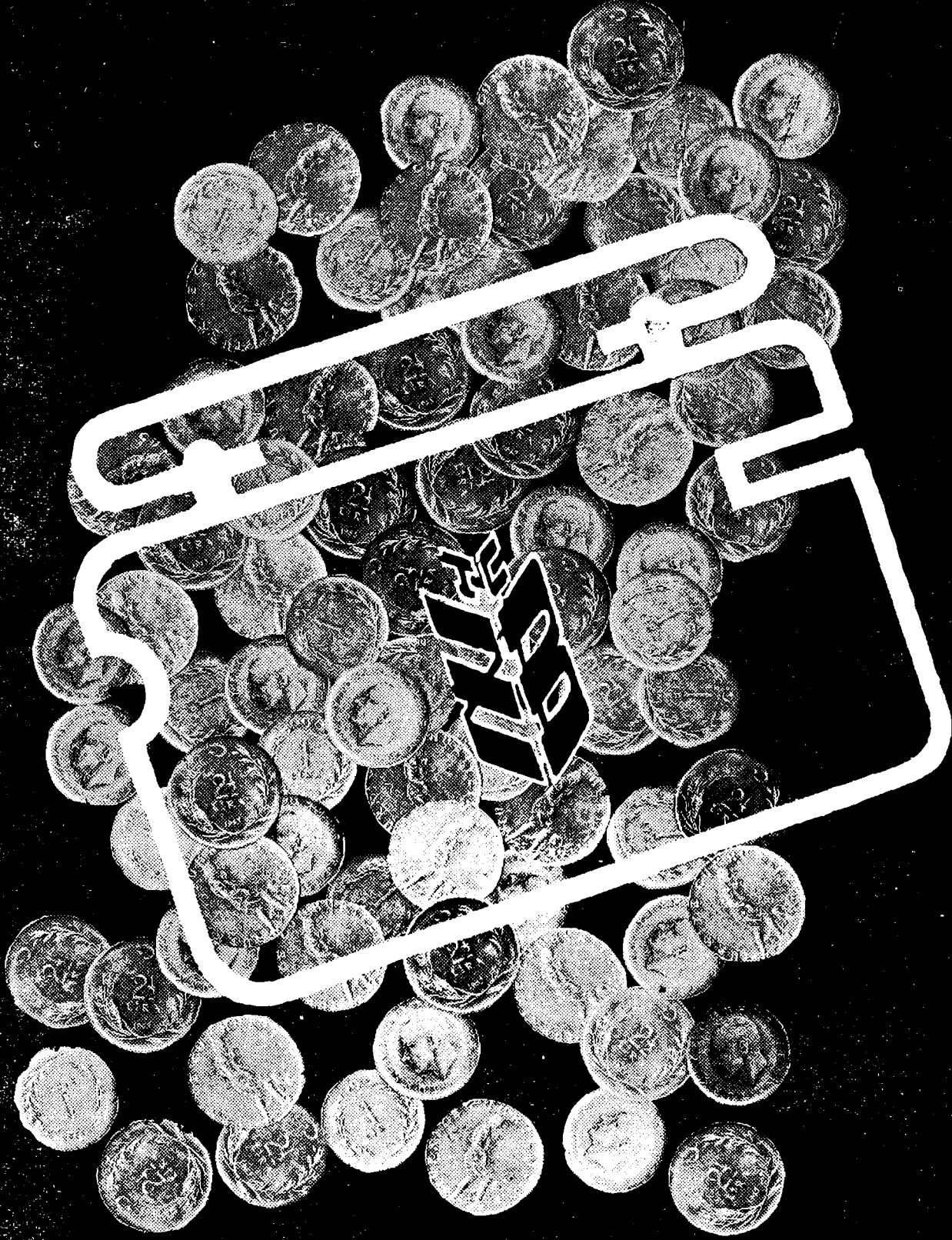
-HEPSİNİ TANIDIM: ŞU BAYAN DUPONT, ÖTE-
Kİ BAYAN MORRIS, ALTTAKİ BAYAN DUMAS,
YUKARDAKİ BAŞ... BİR ONU TANIYAMADIM!..

-AYYY... BU GECE DE ELİN NE KADAR SOĞUK!

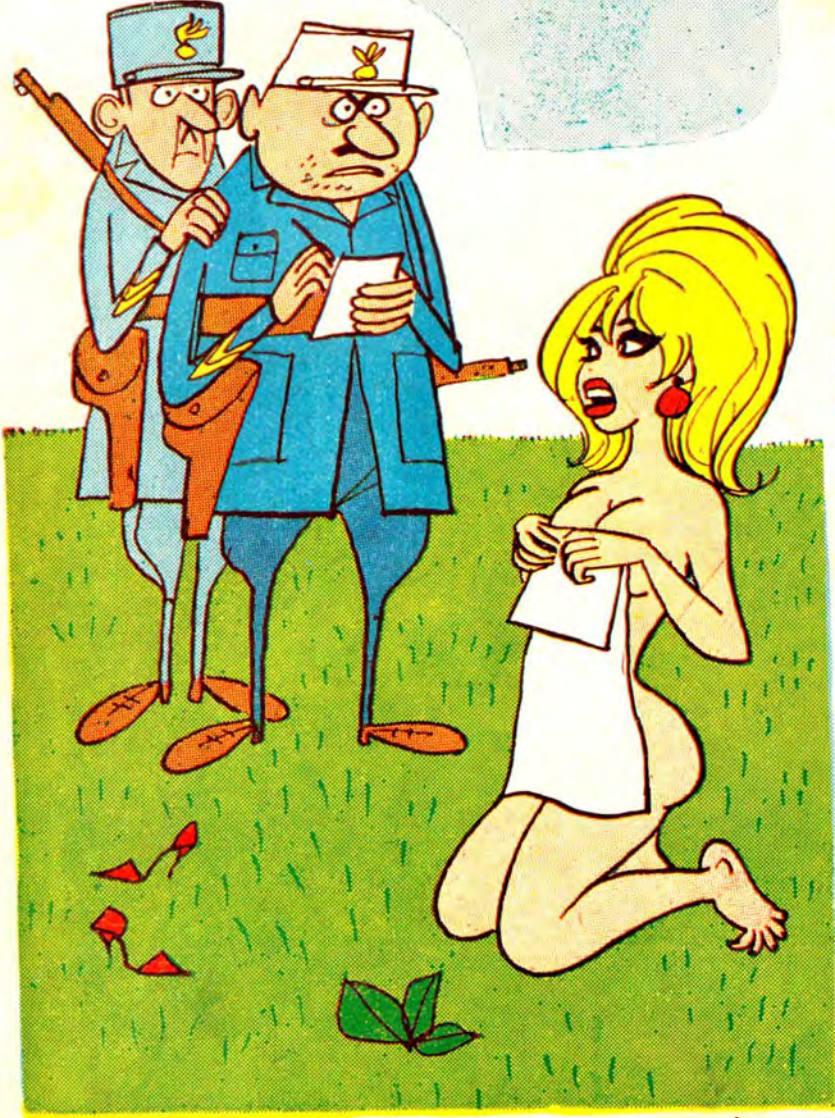
Ziraat Bankasındaki tasarruflarınız istikbalinizi

sağlıyacak size huzur verecektir

T.C. ZİRAAT BANKASI

AKHABA

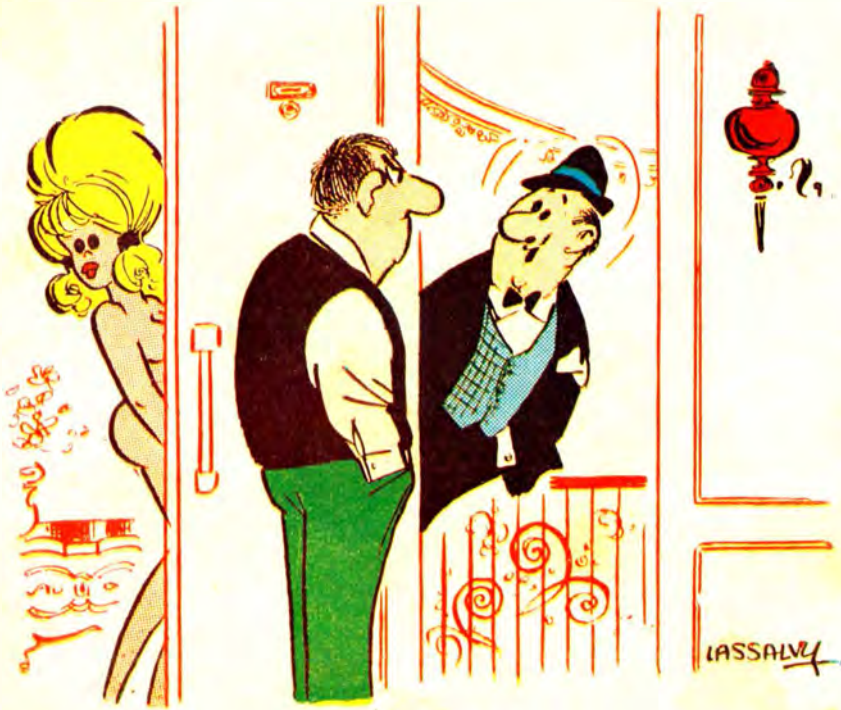

-GÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ ZABIT TUTMA-
MIZ KANUN İÇABIDIR BAYAN
HAVLUYU GÖĞSÜNÜZDEN İNDİRİNİZ!

YAZISIZ..

LASSALY

-AAA DEMİN KAPIYI ÇITIPITI SARI-
ŞIN BİR KIZ AÇMIŞTI, NERDE O?

- YATAK OLANIZA KADAR KOŞACAĞIM..
-BİZİM ODA MIZ MORG DEĞİL AYOL !